

**BUDAPEST XVIII. KERÜLETI
EÖTVÖS LORÁND
ÁLTALÁNOS ISKOLA**

•1184 BUDAPEST LAKATOS U. 30.
•TELEFON: 295-1435 FAX: 291-2128
•HONLAP: WWW.EOTVOSBP18.HU

BUDAPEST XVIII. KERÜLETI EÖTVÖS LORÁND ÁLTALÁNOS ISKOLA

HELYI TANTERV 5-8. ÉVFOLYAM

2016

TARTALOM

1	A VÁLASZTOTT KERETTANTERV	4
1.1	AZ ISKOLÁBAN TANÍTOTT KÖTELEZŐ ÉS NEM KÖTELEZŐ (VÁLASZTHATÓ) TANTÁRGYAK	4
1.2	KÖTELEZŐ TANTÁRGYAK ÉS ÓRASZÁMOK	5
1.2.1	1-4. ÉVFOLYAM	5
1.2.2	5-8. ÉVFOLYAM	6
2	AZ ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI:	6
2.1	ALAPVETŐ SZEMPONTOK:	6
3	A NEMZETI ALAPTANTERVBEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSÁNAK RÉSZLETES SZABÁLYAI	7
3.1	CÉLOK, FELADATOK	7
3.2	A KOMPETENCIA ALAPÚ OKTATÁS	7
3.2.1	A KOMPETENCIA ALAPÚ OKTATÁS ÜTEMEZÉSE	8
3.3	KIEMELT FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS NEVELÉSI CÉLOK A NAT ALAPJÁN	9
3.3.1	AZ ERKÖLCSI NEVELÉS	9
3.3.2	NEMZETI ÖNTUDAT, HAZAFIAS NEVELÉS	9
3.3.3	ÁLLAMPOLGÁRSÁGRA, DEMOKRÁCIÁRA NEVELÉS	9
3.3.4	AZ ÖNISMERET ÉS A TÁRSAS KAPCSOLATI KULTÚRA FEJLESZTÉSE	9
3.3.5	A CSALÁDI ÉLETRE NEVELÉS	10
3.3.6	A TESTI ÉS LELKI EGÉSZSÉGRE NEVELÉS	10
3.3.7	FELELŐSSÉGVÁLLALÁS MÁSOKÉRT, ÖNKÉNTESSEG	10
3.3.8	FENNTARTHATÓSÁG, KÖRNYEZETTUDATOSSÁG	10
3.3.9	PÁLYAORIENTÁCIÓ	10
3.3.10	GAZDASÁGI ÉS PÉNZÜGYI NEVELÉS	11
3.3.11	MÉDIATUDATOSSÁGRA NEVELÉS	11
3.3.12	A TANULÁS TANÍTÁSA	11
3.4	KULCSKOMPETENCIÁK, KOMPETENCIAFEJLESZTÉS	12
3.4.1	ANYANYELVI KOMMUNIKÁCIÓ	12
3.4.2	IDEGEN NYELVI KOMMUNIKÁCIÓ	12
3.4.3	MATEMATIKAI KOMPETENCIA	12
3.4.4	TERMÉSZETTUDOMÁNYOS ÉS TECHNIKAI KOMPETENCIA	12
3.4.5	DIGITÁLIS KOMPETENCIA	13
3.4.6	SZOCIÁLIS ÉS ÁLLAMPOLGÁRI KOMPETENCIA	13
3.4.7	KEZDEMÉNYEZŐKÉPESSÉG ÉS VÁLLALKOZÓI KOMPETENCIA	13
3.4.8	ESZTÉTIKAI-MŰVÉSZETI TUDATOSSÁG ÉS KIFEJEZŐKÉPESSÉG	13
3.4.9	A HATÉKONY, ÖNÁLLÓ TANULÁS	13
3.4.10	EGYSÉGESSÉG ÉS DIFFERENCIÁLÁS	13
3.5	A NAT MŰVELTSÉGTERÜLETEINEK MEGJELENÉSE AZ 5-8. ÉVFOLYAM TANTÁRGYI RENDSZERÉBEN	14
3.6	A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK SZABÁLYAI	15
4	AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA ELLENŐRZÉSI, MÉRÉSI, ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE	15
4.1	ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS	15
4.2	AZ ISKOLA ÉRTÉKELÉSI ÉS ELLENŐRZÉSI RENDSZERE	15
4.2.1	AZ ÉRTÉKELÉS CÉLJA:	15
4.2.2	AZ ÉRTÉKELÉS LEGYEN:	15
4.2.3	AZ ÉRTÉKELÉS KITERJED AZ ISKOLAI ÉLET MINDEN TERÜLETÉRE:	16
4.3	AZ ELLENŐRZÉS-ÉRTÉKELÉS LEGFONTOSABB MÓDSZEREI, ELJÁRÁSA	16
4.3.1	AZ ELLENŐRZÉS	16
4.3.2	A TANULÓK TUDÁSÁNAK ELLENŐRZÉSI FORMÁI:	16
4.4	ÉRTÉKELÉS:	18
4.4.1	AZ ISKOLAI ÉRTÉKELÉS ALAPJÁT SZOLGÁLÓ MÉRÉSEK	18
4.4.2	A TANULÁS FOLYAMATA ÉS ÉRTÉKELÉSE	18
4.4.3	A TANULÓK MUNKÁJÁNAK, TELJESÍTMÉNYÉNEK ÉRTÉKELÉSE	19
4.4.4	KÖVETELMÉNYSZINTEK, OSZTÁLYZATOK	19
4.4.5	A TANULÓK MAGASABB ÉVFOLYAMBAN LÉPÉSÉNEK FELTÉTELEI:	19
5	A MAGATARTÁS ÉS SZORGALOM MINŐSÍTÉSÉNEK ELVEI	21
5.1	A MAGATARTÁS ÉRTÉKELÉSÉNEK SZEMPONTJAI	21
5.2	A SZORGALOM ÉRTÉKELÉSÉNEK SZEMPONTJAI	22
5.3	A TANULÓK JUTALMAZÁSÁNAK ELVEI ÉS FORMÁI	23
6	A CSOPORTBONTÁSOK ÉS EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI	25
6.1	TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK	25

6.2	TANÓRÁN KÍVÜLI FOGLALKOZÁSOK	25
7	A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE	26
7.1	A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE TESTNEVELÉS ÓRÁN	26
8	EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK	26
8.1	AZ ISKOLA EGÉSZSÉGNEVELÉSI ELVEI	26
8.1.1	ISKOLAI EGÉSZSÉGMEGŐRZŐ PROGRAM	26
8.1.2	AZ ISKOLAI EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS SZÍNTEREI	27
8.1.3	FELADATOK A TANULÓK ÉLETKORA SZERINT	27
8.2	ISKOLAI KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEI	28
8.2.1	A KÖRNYEZETI NEVELÉS ALAPELVEI	28
8.2.2	A KÖRNYEZETI NEVELÉS CÉLJAI	28
8.2.3	A KÖRNYEZETI NEVELÉS FELADATAI A TANULÓK ÉLETKORA SZERINT	29
8.3	ÖKO-ISKOLA:	29
9	A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	29
9.1	HELYZETFELTÁRÁS	29
9.2	A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSI LEHETŐSÉGEI	30
9.2.1	A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG	30

1 A VÁLASZTOTT KERETTANTERV

Iskolánk helyi tanterve az emberi erőforrások minisztere által kiadott kerettantervek közül az alábbi kerettantervekre épül:

A kerettantervek kiadásáról és jóváhagyásáról szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet

- 1. sz. mellékletében szereplő „Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára”,
- 2. sz. mellékletében szereplő „Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára”.

1.1 AZ ISKOLÁBAN TANÍTOTT KÖTELEZŐ ÉS NEM KÖTELEZŐ (VÁLASZTHATÓ) TANTÁRGYAK

Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel. Mivel a kerettantervek által előírt tananyagok a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeretnek csak a kilencven százalékát fedik le, a fennmaradó tíz százalékot iskolánk pedagógusai a kerettantervben szereplő tananyag, követelmények elmélyítésére, gyakorlásra, a tanulói képességek, a tantervben meghatározott kompetenciák fejlesztésére használják fel.

A miniszter által kiadott kerettantervben meghatározott szabadon tervezhető órák számával az alábbi tantárgyak óraszámát növeltük meg azzal a céllal, hogy e tárgyból a készségfejlesztésre, az ismeretek gyakorlására több idő jusson:

ÉVFOLYAM	Melyik tantárgy óraszámát lett megnövelve a szabadon tervezhető órák óraszámából?	Hány órával lett megnövelve a szabadon tervezhető órák óraszámából?
1. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
1. évfolyam	Matematika	1 óra
2. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
2. évfolyam	Matematika	1 óra
3. évfolyam	Informatika	1 óra
3. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
3. évfolyam	Matematika	1 óra
4. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
4. évfolyam	Idegen nyelv (angol)	0,5 óra
4. évfolyam	Környezetismeret	0,5 óra
4. évfolyam	Informatika	1 óra
5. évfolyam	Magyar	1 óra
5. évfolyam	Informatika	1 óra
6. évfolyam	Matematika	1 óra
6. évfolyam	Természetismeret	1 óra
6. évfolyam	Magyar	1 óra
7. évfolyam	Matematika	1 óra
7. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	2 óra
8. évfolyam	Technika, életvitel	1 óra
8. évfolyam	Matematika	1 óra
8. évfolyam	Magyar	1 óra

Iskolánk az ötödik évfolyamon választható *Dráma és tánc*, illetve *Hon- és népismeret* tantárgyak közül a *Hon- és népismeret* tantárgyat tanítja.

Iskolánk a miniszter által kiadott kerettantervben szereplő választható („A változat” illetve „B változat”) kerettantervek közül az alábbi tantervek alapján tanít:

ÉVFOLYAM	VÁLASZTOTT KERETTANTERV
1-4. évfolyam	Ének-zene <i>B változat</i>
5-8. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom <i>A változat</i>
5-8. évfolyam	Biológia <i>A változat</i>
5-8. évfolyam	Fizika <i>B változat</i>
5-8. évfolyam	Kémia <i>B változat</i>
5-8. évfolyam	Ének-zene <i>A változat</i>
8. évfolyam	Technika <i>A változat</i>

A választott kerettantervben szereplő tananyagok, témakörök évfolyamonkénti bontása, illetve az egyes témákhoz tartozó órakeretek meghatározása a szaktanárok szakmai munkaközösségeinek feladata a helyi tanterv életbelépésének megfelelően évente felmenő rendszerben:

- 2013 augusztusára: Az első és az ötödik évfolyamon.
- 2014 augusztusára: A második és a hatodik évfolyamon.
- 2015 augusztusára: A harmadik és a hetedik évfolyamon.
- 2016 augusztusára: A negyedik és a nyolcadik évfolyamon.

Iskolánkban a tanulók az idegen nyelvi órákon az angol nyelvet tanulják.

1.2 KÖTELEZŐ TANTÁRGYAK ÉS ÓRASZÁMOK

1.2.1 1–4. ÉVFOLYAM

Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	8	8	7	7
Angol nyelv	-	-	-	2,5
Matematika	5	5	5	4
Erkölcstan/Hit- és erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1,5
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Informatika	-	-	1	1
Összes heti óra	25	25	25	27

Alsó tagozaton a szabadon választható tantárgyak közül az informatika tantárgyat választottuk, melynek oktatását a 3. és 4. évfolyamon valósítjuk meg, folytatva az előző évek hagyományait. Az informatika tantárgy kerettantervébe szervesen beépülnek a többi tantárgy ide vonatkozó tananyagtartalmai.

Tanulóink az idegen nyelvi órákon az angol nyelvet tanulják.

Az óratervek kialakítása az alábbi szempontok figyelembevételével történt:

- a közoktatási törvényben az általános iskola 1-4. évfolyamára meghatározott kötelező óraszámok,
- az informatika tanításának megtartása az alsó tagozat 3. és 4. évfolyamán, megfelelően ezzel iskolánk helyi sajátosságainak, a szülői igényeknek.
- a magyar nyelv és irodalom és matematika tantárgyak óraszámainak megemlése az alapkészségek kiemelt fejlesztése érdekében

Intézményünkbe történő beiratkozáskor, átíratkozáskor a szülő az erkölcstan/hit és erkölcstan oktatással összefüggő adatkezeléshez történő önkéntes írásbeli hozzájárulással egyidejűleg írásban nyilatkozhat az iskolának arról, hogy valamely, a **hit- és erkölcstan oktatás** megszervezését vállaló egyházi jogi személy által szervezett hit- és erkölcstan oktatást, vagy az **erkölcstan oktatást** igényli-e a gyermeke számára.

1.2.2 5–8. ÉVFOLYAM

Tantárgyak	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	5	5	5	5
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan/Hit- és erkölcstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	3	-	-
Fizika	-	-	1,5	1,5
Kémia	-	-	1,5	1,5
Biológia-egészségtan	-	-	1,5	1,5
Földrajz	-	-	1,5	1,5
Ének-zene	1	1	1	1
Hon- és népismeret	1	-	-	-
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki óra	1	1	1	1
Összes heti óra	28	28	31	31

2 AZ ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI:

A tankönyvek, taneszközök kiválasztásánál nem csorbítjuk a tanítói, tanári szabadságot, azaz alapvetően a pedagógus joga és felelőssége a választás az iskola helyi tanterve alapján.

Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyek a hivatalos tankönyvjegyzékben szerepelnek.

2.1 ALAPVETŐ SZEMPONTOK:

- A tankönyvek, taneszközök engedélyezettek legyenek.
- Illeszkedjenek helyi tantervünkhöz.
- Tipográfiájában könnyen olvasható, lényegkiemelő legyen.
- Ábrái rendezettek, jól felismerhetőek legyenek.
- Szövegezése érthető, a gyermekek életkorához igazodó legyen.
- Legyenek benne ellenőrző kérdések.
- Legyenek benne érdekességek, differenciálásra alkalmas részek.
- Az axiómák kiemelve és a gyermekek életkorához illeszkedők legyenek.
- A TÁMOP-os implementációban résztvevő osztályok tankönyvei, a kompetenciafejlesztést segítő taneszközei a pályázatban engedélyezettékből kerülnek kiválasztásra.

A tanulmányi segédletek kiválasztásánál legyünk figyelemmel a tantárgyakhoz kapcsolódó ismeretanyag mennyiségére, illetve a szülők anyagi lehetőségeire. Hasonló árfekvésűek közül, a tartósabb kivitelűt, hasonló

tartalom és kivitel esetén az olcsóbb árfekvésűt választjuk. Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.

Azt rendeljük meg, amelyet feltétlen fontosnak tartunk az oktatásban.

A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál a tanulóknak egyéb eszközökre is szükségük van. Ezek a **testnevelés**, a **vizuális kultúra**, valamint a **technika, életvitel és gyakorlat**.

A szülőket az iskola a megelőző tanítási év végén tájékoztatja azokról a tankönyvekről, tanulmányi segédletekről, taneszközökről, ruházati és más felszerelésekről, amelyekre a következő tanévben a nevelő és oktató munkához szükség lesz, valamint az iskolától kölcsönözhető tankönyvekről, taneszközökről és más felszerelésekről, továbbá arról is, hogy az iskola milyen segítséget tud nyújtani a szülői kiadások csökkentéséhez.

A taneszközök beszerzése a szülők kötelessége.

Az iskola arra törekszik, hogy saját költségvetési keretéből, illetve más támogatásokból egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára. Ezeket a taneszközöket a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók ingyenesen használhatják.

3 A NEMZETI ALAPTANTERVBEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSÁNAK RÉSZLETES SZABÁLYAI

3.1 CÉLOK, FELADATOK

Az alapközi nevelés-oktatás felső tagozatos szakasza szervesen folytatja az alsó tagozatos szakasz nevelő-oktató munkáját. Ez a szakasz a készségek és képességek fejlesztésével olyan pedagógiai munkát igényel, amelyben a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban, figyelembe véve, hogy az oktatás és nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a tanulók életének és tevékenységének számos más színtere, fóruma is. Az 5–6. évfolyamon – az 1–4. évfolyamhoz hasonlóan – továbbra is az alapkészségek fejlesztése kap fő hangsúlyt. Igazodva a gyermeki gondolkodás fejlődéséhez, az életkori sajátosságokhoz figyelembe veszi, hogy a 10–12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz. Az 5–6. évfolyamokon ezért az integratív-képi gondolkodásra alapozó fejlesztés folyik, a 7–8. évfolyamon, a serdülőkor kezdetétől viszont hangsúlyossá válik az elvont fogalmi és elemző gondolkodás fejlesztése.

Az általános iskola az 1–4. évfolyamokhoz hasonlóan az 5–8. évfolyamokon is együtt neveli a különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú tanulókat. Érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően felkészíti őket a középfokú nevelés-oktatás szakaszában történő továbbtanulásra, illetve az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszára, összességében ezzel is támogatva a társadalomba való beilleszkedést.

Nevelési-oktatási tevékenységével az iskola fejleszti a nevelési célok elérését támogató érzelmi, szociális és kognitív képességeket. Kiemelt figyelmet fordít az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatására, a tanuláshoz, a feladatokban való részvételhez szükséges kompetenciaterületek és koncentrációs képességek, akarat-tulajdonságok fejlesztésére. Feladatának tekinti az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztését, a tanulók tanulási és társas motivációinak, önbizalmának növelését. Mindehhez előnyben részesíti az életszerű, valóságos problémák és feladathelyzetek teremtését az önkifejezéshez, az ismeretszerzéshez, a kísérletezéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz.

3.2 A KOMPETENCIA ALAPÚ OKTATÁS

Az Eötvös Loránd Általános Iskola sikeresen vett részt az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretén belül kiírt TÁMOP 3.1.4.-08/1. Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés innovatív intézményekben elnevezésű pályázaton.

A projekt alapvető célja a sikeres munkaerő piaci alkalmazkodáshoz szükséges, az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesztése és a kompetencia alapú oktatás elterjesztése a magyar közoktatási rendszerben, ami hozzájárul a foglalkoztatási helyzet javításához. Ennek érdekében a pályázat a kompetencia alapú oktatás módszertanának és eszközeinek széleskörű elterjesztését célozza, a pedagógusok módszertani kultúrájának korszerűsítését, a tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak egyénre szabott fejlesztését és megerősítését, a rendszerben meglévő szelektív hatások mérséklésével, valamint az egyenlő hozzáférés és esélyegyenlőség szempontjainak érvényesítésével. A pályázat további célja, hogy a regionális operatív programok keretében megvalósuló infrastrukturális fejlesztéseket összekapcsolja a szükséges szakmai (tartalmi, módszertani) fejlesztésekkel, annak érdekében, hogy azok egymás hatásait erősítve, komplex módon járuljanak hozzá az oktatás minőségének javulásához.

Az implementáció során iskolánk alsó tagozaton az 1. osztálytól felmenő rendszerben a szövegértés-szövegalkotás (A modul) kulcskompetencia fejlesztését valósítja meg, mely többek között elnyújtott betűtanulási időszakból, sok beszélgetésből áll, mondókák, versikék, mozgásos játékok tanulásával teszi könnyebbé és élvezetesebbé a tanulók számára a befogadást a tanév összes magyar óráján.

A párhuzamos 1. osztályban a matematikai logika kulcskompetencia fejlesztésére (A modul) került a fő hangsúly. Ezeken az órákon a tevékenykedtetés, a tapasztalatszerzése a fő szerep, hisz a gyermekek életkorához ez a tanulási módszer áll a legközelebb. Ez a terület is teljes tanórai lefedettségű.

A felső tagozaton a szociális-életviteli-környezeti kompetenciaterületet emeltük ki, amellyel minden évfolyam egy osztályában az osztályfőnöki órák keretében foglalkozunk (5.-6.-7.-8.)

A műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatáshoz a magyar nyelv és irodalom műveltségterületet választottuk az 5. évfolyamon két osztályban. Szándékunk, hogy ezzel is megkönnyítsük a tagozatok közötti átmenetet.

Önálló intézményi innovációként projekt módszerrel a környezetvédelemmel, a környezettudatos magatartás kialakításával foglalkozunk a tanév második felében a 4. évfolyamon.

Másik fő témánk – szintén a 2. félévben – Az ember és egészsége, melyet moduláris oktatási formaként dolgozunk fel a 3. évfolyamos környezetismeret tantárgy keretében.

A tanév során a felső tagozatos tanulók úgynevezett témahét keretén belül az Utazás a Földön c. programot járják körül sokszínű, sokféle és sokrétű programon, munkaformán keresztül az iskolában és az iskolán kívüli helyszíneken.

Önálló intézményi innovációnk a Jeles napok, népi hagyományok tevékenységsorozat a napközis foglalkozások keretében.

A kompetencia alapú oktatás implementációja során a tantervi ismeretanyagot és követelményeket változatlanul kell alkalmazni minden területen. A tantervekben megjelenő fejlesztési követelmények, tanítási tartalmak, témakörök változatlansága mellett jelentősen újak illetve megújultak a mindezek megvalósulását szolgáló tanulói tevékenységek. Ezek mellett külön hangsúlyt fektetünk a tanulók önértékelési képességének kialakítására és fejlesztésére.

3.2.1 A KOMPETENCIA ALAPÚ OKTATÁS ÜTEMEZÉSE

Célok, indikátormutatók	Implementáció éve	Fenntarthatóság éve				
	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Szövegértés-szövegalkotás teljes tanórai lefedettség	+ 1. o.	+ 2. o.	+ 3. o.	+ 4. o.	+ 1. o.	+ 2. o.
Matematikai logika teljes tanórai lefedettség	+ 1. o.	+ 2. o.	+ 3. o.	+ 4. o.	+ 1. o.	+ 2. o.
Szociális-életviteli-környezet kompetencia oszt.f. 1-1 osztály/évf.	+ 5-8. évf.	+ 5-8. évf.	+ 5-8. évf.	+ 5-8. évf.	+ 5-8. évf.	+ 5-8. évf.
Tantárgytömbösítés a szakrendszerű oktatásban (%)	5	10	-	-	-	-
Magyar nyelv és irodalom műv. terület tantárgyi bontás nélküli oktatása	+ 5. évf.	+ 5. évf.	+ 5. évf.	+ 5. évf.	+ 5. évf.	+ 5. évf.
Digitális tartalmak, taneszközök használata	25	25	25	25	25	25
Témahét, modul, projekt alkalmazása, elterjesztése	+	+	+	+	+	+
Jeles napok, népi hagyományok önálló intézményi innováció	+	+	+	+	+	+
Jó gyakorlatok átvétele IKT alapú oktatás, kooperatív oktatás	+	+	+	+	+	+

3.3 KIEMELT FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS NEVELÉSI CÉLOK A NAT ALAPJÁN

A kiemelt fejlesztési feladatok az iskolai oktatás valamennyi elemét áthatják, elősegítik a tantárgyközi kapcsolatok erősítését, a tanítás-tanulás szemléleti egységét, a tanulók személyiségének fejlődését.

A fejlesztési területek – nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is.

E területek – összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket. A nevelési célok a következőképpen érvényesülnek a tartalmi szabályozás különböző szintjein, és valósulnak meg a köznevelés folyamatában: beépülnek az egyes műveltségi területek, illetve tantárgyak fejlesztési követelményeibe, tartalmaiba;

3.3.1 AZ ERKÖLCSI NEVELÉS

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. A tanulókkal meg kell értetni a normakövetés fontosságát. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelműtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

3.3.2 NEMZETI ÖNTUDAT, HAZAFIAS NEVELÉS

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségeket, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajatítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Tudjon felsorolni néhány, lakókörnyezetére jellemző sajátosságot, ismerje meg a hungarikum fogalmát. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

3.3.3 ÁLLAMPOLGÁRSÁGRA, DEMOKRÁCIÁRA NEVELÉS

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

3.3.4 AZ ÖNISMERET ÉS A TÁRSAS KAPCSOLATI KULTÚRA FEJLESZTÉSE

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejlesztendő képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Fel kell hívni figyelmét a különbségre a valódi és virtuális társas kapcsolatok természete között, segíteni kell bekapcsolódását különböző kisközösségekbe. Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész

folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

3.3.5 A CSALÁDI ÉLETRE NEVELÉS

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

3.3.6 A TESTI ÉS LELKI EGÉSZSÉGRE NEVELÉS

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A pedagógusok ösztönözzék a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megővására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

3.3.7 FELELŐSSÉGVÁLLALÁS MÁSKÉRT, ÖNKÉNTESÉG

A NAT ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

3.3.8 FENNTARTHATÓSÁG, KÖRNYEZETTUDATOSSÁG

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári köteleességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

A tantárgyak lehetőségei szerint minden évfolyamon lehetőség van a környezetkímélő magatartás felismertetésére, adott helyzetek kritikus megítélésére.

A TÁMOP 3.1.4.-08/1-2008-0009 számú pályázatban való részvételünk egyik fontos része a környezetvédelem projekt módszerrel történő feldolgozása, részben erdei iskola keretében.

3.3.9 PÁLYAORIENTÁCIÓ

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését. Meg kell ismerniük az élethosszig tartó tanulás fogalmát. Segíteni kell célokat kitűzni és jövőképet felállítani, különbséget tenni a társas befolyásolás és saját elképzelése között. Meg kell magyarázni a tanulás és a karriercél elérésének összefüggéseit.

3.3.10 GAZDASÁGI ÉS PÉNZÜGYI NEVELÉS

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrataltságát. Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását. A tanulóknak meg kell tanítani a matematikai ismeretek alkalmazását pénzügyekkel kapcsolatos feladatokban. Segíteni kell, hogy fel tudjon ismerni néhány összefüggést az életszínvonal, a globális problémák és a fenntarthatóság kérdései között.

3.3.11 MÉDIATUDATOSSÁGRA NEVELÉS

Cél, hogy a tanulók a globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatoosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenységközpontúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelt megismerésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével. Fel kell hívni a tanulók figyelmét a közösségi oldalak, valamint a médiatartalmak megosztásának esetleges veszélyeire. Az iskolának az **elektronikus média** hatásmechanizmusainak megértésére, általában a különböző médiumokban való eligazodásra, az igényelt információ megtalálására, szelektív használatára kell nevelnie. Olyan fiatalokat kell kibocsátania, akik sikeres tanulási stratégiákkal használják ki az információs világháló lehetőségeit és eszközeit az élethosszig tartó tanulás során.

3.3.12 A TANULÁS TANÍTÁSA

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. A pedagógus fontos feladata, hogy megismerje a tanulók sajátos tanulási módjait, stratégiáit, stílusát és szokásait. Vegye figyelembe a megismerés életkori és egyéni jellemzőit, és ezekre alapozza a tanulás fejlesztését. Gondosan kutassa fel és válassza meg a fejlesztés tárgyi-cselekvéses, szemléletes-képi és elvont-verbális útjait. Törekedjen a gondolkodási képességek, elsősorban a rendszerezés, a tapasztalás és kombináció, valamint a következtetés és problémamegoldás fejlesztésére. A tanulás az iskola alapfeladata, amely magába foglalja valamennyi értelmi képesség és az egész személyiség fejlesztését. Az elemi készségeknek az optimális kiépülése és optimális gyakorlottsága nélkül homokra épül a tanítás gyakorlata, a kutatások pedig azt mutatják, hogy ebben az életkorban az elemi készségek fejlettsége szorosan összefügg az intelligencia fejlettségével. Vagyis az elemi készségeknek az optimális szintű elsajátítása kulcsfontosságú feladat. Ennek az a feltétele, hogy ismerjük az optimális elsajátítás kritériumait és az azokhoz viszonyítva elért szinteket.

A gondolkodási kulcskompetencia négy alapképessége közül a rendszerező képességet (a Piaget-féle gondolkodási műveletrendszer írásbeli szintjét) és a kombinatív képességet (annak elemi írásbeli szintjét) mérhetjük fel.

Gondolkodási képességek: kreatív gondolkodás, döntéshozatal, problémamegoldás, előrelátás, hatékony tanulás, érvelési képesség. Minden műveltségi területen (illetve tantárgyban) gondot kell fordítani a kritikai és kreatív olvasás képességének fejlesztésére, beleértve mind a valós, mind a virtuális csatornákon keresztül felfogott jelek befogadását, értelmezését és megválaszolását. A tanulás számos összetevője tanítható. Minden nevelő teendője, hogy felkeltse az érdeklődést a különböző szaktárgyi témák iránt, útbaigazítást adjon annak szerkezetével, hozzáféréssel, elsajátításával kapcsolatban, valamint tanítsa a gyerekeket tanulni. A tanulók tegyenek szert fokozatos önállóságra a tanulás tervezésében. Vegyenek részt a kedvező körülmények (külső feltételek) kialakításában. Az **eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása**, gyakoroltatása főleg a következőket foglalja magában: az előzetes tudás és tapasztalatok mozgósítása; az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások kiépítése; a csoportos tanulás módszerei, a kooperatív csoportmunka; az emlékezet erősítése, a célszerű rögzítési módszerek kialakítása; a gondolkodási kultúra művelése; az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása; az élethosszig tartó tanulás eszközeinek megismerése, módszereinek elsajátítása; az alapképességek kialakítása (az értő olvasás, az íráskészség, a számfogalom fejlesztése).

A tanulás fontos színtere és eszköze az **iskola könyvtára és informatikai bázisa**. A hagyományos tantermi oktatást az iskola keretein belül is kiegészítik az egyéni tanulás lehetőségei, amelyhez sokféle információforrás gyors elérésére van szükség. A **könyvtár használata** minden ismeretterületen nélkülözhetetlen, hiszen informatikai szolgáltatásai az iskolai tevékenység teljességére irányulnak. Használatának technikáját, módszereit

- az önálló ismeretszerzés érdekében – a tanulóknak el kell sajátítaniuk. Váljanak rendszeres könyvtárhasználóvá, igazodjanak el a lakóhelyi, az iskolai, valamint a regionális és országos könyvtárakban. Ismerjék a könyvtári rendszert, a könyvtárban való keresés módját, a keresést támogató eszközöket, a főbb dokumentumfajtákat, valamint azok tanulásban betöltött szerepét, információ értékét. Sajátítsák el az adatgyűjtés, témafeldolgozás, forrásfelhasználás technológiáját, és alakuljon ki bennük a rendszerezett tudás átadásának képessége.

Olyan tudást kell kialakítani, amelyet új helyzetekben is lehet alkalmazni. Előtérbe kerül az új ötletek kitalálása, azaz a kreatív gondolkodás fejlesztése. Ezzel párhuzamosan érdemes nagy hangsúlyt helyezni a tanulói döntéshozatalra, az alternatívák végiggondolására, a variációk sokoldalú alkalmazására, a kockázatvállalás, az értékelés, az érvelés és a legjobb lehetőségek kiválasztásának területeire. Fontos feladat a kritikai gondolkodás megerősítése, a konfliktusok kezelése, az életminőség javítása, az életvitel arányainak megtartása, az értelmi, érzelmi egyensúly megteremtése, a teljesebb élet megszervezése.

3.4 KULCSKOMPETENCIÁK, KOMPETENCIAFEJLESZTÉS

3.4.1 ANYANYELVI KOMMUNIKÁCIÓ

A tanuló képes érzéseinek, gondolatainak, véleményének kifejezésére, adott szempont szerint újrafogalmazására, mások véleményének tömör reprodukálására. Képes ismert tartalmú szövegeket biztonságosan elolvasni, értelmező hangos olvasással. Képes hallott és olvasott szöveg lényegének felidézésére, megértésére, értelmezésére. Önállóan olvas nyomtatott és elektronikus formájú irodalmi, ismeretterjesztő, publicisztikai szövegeket. Képes a szövegelemzés alapvető eljárásainak önálló alkalmazására, különböző műfajú és rendeltetésű szóbeli és írásbeli szövegek szerkezetének, jelentésrétegeinek feltárására, értelmezésére és értékelésére. Korosztályának megfelelő módon részt vesz az infokommunikációs társadalom műfajainak megfelelő információszerzésben és információátadásban. Törekszik az olvasható és pontosan értelmezhető írásbeli kommunikációra. Elsajátítja a jegyzetelés alapjait. Képes rövidebb szövegek alkotására különböző szövegtípusokban és műfajokban. Képes rövidebb szövegek összegyűjtésére, rendezésére. Gyakorlott a helyesírási kézikönyvek használatában, törekszik a normakövető helyesírásra. Képes művek önálló befogadására és ennek szöveges interpretálására. Képes egyes nem verbális természetű információk adekvát verbális leírására.

3.4.2 IDEGEN NYELVI KOMMUNIKÁCIÓ

A tanuló felfedezi, megérti és alkalmazza a nyelvet vezérlő különböző szintű szabályokat, ami tudatosabbá és gyorsabbá teszi a nyelvtanulást. A beszédkézség és a hallott szöveg értése mellett törekszik a célnyelvi olvasásra és írásra is. Felfedezi a nyelvtanulás és a célnyelvi kultúra fontosságát. Próbálkozik önálló nyelvtanulási stratégiák alkalmazásával, és elindul a tudatos nyelvtanulás és az önálló nyelvhasználat útján. Megérti és használja a gyakoribb mindennapi kifejezéseket és a nagyon alapvető fordulatokat, amelyek célja a mindennapi szükségletek konkrét kielégítése. Képes egyszerű interakcióra, ha a másik személy lassan, világosan beszél és segítőkész.

3.4.3 MATEMATIKAI KOMPETENCIA

A tanuló képes matematikai problémák megoldása során és mindennapi helyzetekben egyszerű modellek alkotására, illetve használatára. A tanuló felismer egyszerű ok-okozati összefüggéseket, logikai kapcsolatokat, és törekszik ezek pontos megfogalmazására. Gyakorlott a mindennapi életben is használt mennyiségek becslésében, a mennyiségek összehasonlításában. A tanuló képes következtetésre épülő problémamegoldás során egyszerű algoritmusok kialakítására, követésére. A tanuló képessé válik konkrét tapasztalatok alapján az általánosításra, matematikai problémák megvitatása esetén is érvek, cáfolatok megfogalmazására, egyes állításainak bizonyítására.

3.4.4 TERMÉSZETTUDOMÁNYOS ÉS TECHNIKAI KOMPETENCIA

A tanuló már képes felismerni a természet működési alapelveit, illetve az egyszerűbb technológiai folyamatokat és azok kapcsolatait. Egyre önállóan használja, illetve alkalmazza az alapvető tudományos fogalmakat és módszereket problémák megoldása során. Tudása és megfigyelési képességei fejlődésének köszönhetően tanári irányítás mellett, de mind önállóbban hajt végre kísérleteket, megfigyeléseket, amelynek eredményeit értelmezni is tudja. Technikai ismereteit és kompetenciáit kezdetben még irányítással, majd egyre önállóbban alkalmazza az iskolai és iskolán kívüli környezetben. Felismeri az emberi tevékenység környezetre gyakorolt káros hatásait, belátja, hogy erőforrásaink döntően végesek, és ezeket körültekintően, takarékosan kell hasznosítanunk. Nyitottá válik a környezettudatos gondolkodás és cselekvés iránt, képes környezettudatos döntések meghozatalára.

3.4.5 DIGITÁLIS KOMPETENCIA

A tanuló mind motiváltabbá válik az IKT-eszközök használata iránt. Képes alapvető számítógépes alkalmazásokat (szövegszerkesztés, adatkezelés) felhasználni a tanórai és a tanórán kívüli tanulási tevékenységek során, illetve a hétköznapi életben. Egyre nagyobb biztonsággal és mind önállóbban képes felhasználni a számítógép és az internet által biztosított információkat, akár megadott szempontok szerinti gyűjtőmunkában is. A megszerzett információkból irányítással, majd egyre önállóbban képes összeállítani prezentációkat, beszámolókat. Ismeri az elektronikus kommunikáció (e-mail, közösségi portálok) nyújtotta lehetőségeket és használja is ezeket. Felismeri az elektronikus kommunikációban rejlő veszélyeket és törekszik ezek elkerülésére. Látja a valós és a virtuális kapcsolatok közötti különbségeket, kellő óvatossággal kezeli a világhálóról származó tartalmakat és maga is felelősséggel viszonyul a világháló használóihoz.

3.4.6 SZOCIÁLIS ÉS ÁLLAMPOLGÁRI KOMPETENCIA

A tanuló nyitott más kultúrák, más népek hagyományainak, szokásainak megismerésére, megérti és elfogadja a kulturális sokszínűséget. Ismeri és helyesen használja az állampolgársághoz kapcsolódó alapvető fogalmakat. Képes együttműködni társaival az iskolai és az iskolán kívüli életben egyaránt, önként vállal feladatokat különböző, általa választott közösségekben. Képes társai számára segítséget nyújtani ismert élethelyzetekhez kapcsolódó problémák megoldásában. Megérti és elfogadja, hogy a közösség tagjai felelősek egymásért, ennek figyelmen kívül hagyása pedig akár súlyos következményekkel is járhat. Képes megfogalmazni véleményét a közösséget érintő kérdésekben, meghallgatja és képes elfogadni mások érvelését. A magyar és az európai kultúra, illetve hagyományok megismerésével kialakul a tanulóban az országhoz, a nemzethez, az EU-hoz és általában az Európához való tartozás tudata.

3.4.7 KEZDEMÉNYEZŐKÉPESSÉG ÉS VÁLLALKOZÓI KOMPETENCIA

Ismert élethelyzetekben a tanuló képes mérlegelni, döntéseket hozni és felmérni döntései következményeit. Képes a korának megfelelő élethelyzetekben felismerni a számára kedvező lehetőségeket és élni azokkal. Terveket készít céljai megvalósításához, és – esetenként segítséggel - meg tudja ítélni ezek realitását. Csoportos feladathelyzetekben részt tud venni a végrehajtás megszervezésében, a feladatok megosztásában. Céljai elérésében motivált és kitartó.

3.4.8 ESZTÉTIKAI-MŰVÉSZETI TUDATOSSÁG ÉS KIFEJEZŐKÉPESSÉG

A tanuló képes korának megfelelő, különböző művészeti (zenei, irodalmi, dramaturgikus, képzőművészeti, fotó- és film-) élmények több szempontú befogadására, élvezetére. Képes szabad asszociációs játékokra, gondolatok, érzelmek, hangulatok kifejezésére különböző művészeti területeken alkalmazott kifejezőeszközök, módszerek, technikák alkalmazásával. Képes történetek, érzések, élmények feldolgozására különböző dramaturgikus, zenei, tánc- és mozgástechnikai, továbbá képzőművészeti elemek alkalmazásával. Alakulóban van önálló ízlése, és ez megnyilvánul közvetlen környezete, használati tárgyai kiválasztásában, alakításában is.

3.4.9 A HATÉKONY, ÖNÁLLÓ TANULÁS

A tanuló rendelkezik a hatékony tanuláshoz szükséges alapvető készségekkel, azaz tud írni, olvasni, számolni, továbbá nem idegenek számára az IKT-eszközök. A tanuló képes kitartóan tanulni, a figyelmét összpontosítani, törekszik arra, hogy saját tanulását megszervezze. Képes a figyelem és a motiváció folyamatos fenntartására, elég magabiztos az önálló tanuláshoz. A tanulás iránti attitűdje pozitív. A tanuló egyre tudatosabban kezeli a saját tanulási stratégiáit, egyre gyakorlottabb abban, hogy felismerje készségeinek erős és gyenge pontjait, és hogy saját munkáját tárgyilagosan értékelje. Képes arra, hogy szükség esetén tanácsot, információt, támogatást kérjen.

3.4.10 EGYSÉGESSÉG ÉS DIFFERENCIÁLÁS

A nevelési-oktatási folyamat egyszerre egységes és differenciált: megvalósítja az egyéni sajátosságokra tekintettel levő differenciálást és az egyéni sajátosságok ismeretében az egységes oktatást.

Az egyéni különbségek figyelembevételének fontos területe a tehetséggondozás, amelynek feladata, hogy felismerje a kiemelkedő teljesítményre képes tanulókat, segítse őket, hogy képességeiknek megfelelő szintű eredményeket érjenek el és alkotó egyénekké váljanak. A tanuló csak akkor képes erre, ha lehetőséget és bátorítást kap. A megfelelő oktatási módszerek, munka- és tanulásszervezési formák serkenthetik az egyéni különbségek kibontakozását. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciálás különböző lehetőségei során a pedagógusok megfelelő feladatokkal fejlesztik a tehetséges tanulókat, figyelik fejlődésüket, és az adott szakasznak megfelelő kihívások elé állítják őket.

A differenciált – egyéni és csoportos – eljárások biztosítják az egyes területeken alulteljesítő tanulók felzárkóztatását, a lemaradás egyéni okainak felderítésén alapuló csökkentését, megszüntetését.

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk. Esetükben a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok összhangja ugyanolyan fontos, mint más gyermekeknél. Iskolai nevelés-oktatásuknak alapvető célja a felnőtt élet sikerességét megalapozó kulcskompetenciák fejlesztése, az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelés-oktatása során a NAT-ban meghatározott és a kerettantervben részletezett kiemelt fejlesztési feladatok megvalósítása javarészt lehetséges, de mindenkor figyelembe kell venni az Irányelv fogyatékosági kategóriákra vonatkozó ajánlásait. Ezért a fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósul meg és segíti a minél teljesebb önállóság elérését. A fejlesztési követelmények igazodnak a fejlődés egyéni üteméhez. A tartalmak kijelölésekor lehetőség van egyes területek módosítására, elhagyására vagy egyszerűsítésére, illetve új területek bevonására.

A sajátos nevelési igényű tanulók együttnevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő pedagógus megközelítése az elfogadás, tolerancia, empátia, és az együttneveléshez szükséges kompetenciák megléte. A pedagógus a differenciálás során figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait. Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít. A differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz; egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres. Együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba. A sajátos nevelési igényű tanulók számára szükséges többlétszolgáltatásokhoz tartozik a speciális tankönyvekhez és tanulási segédletekhez, továbbá a speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő eszközökhöz való hozzáférés.

A fentiekre vonatkozó konkrét javaslatokat minden fogyatékosági területre vonatkozóan A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve [2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 21. § (11) bekezdés] tartalmazza. Az Irányelv egyaránt vonatkozik a sajátos nevelési igényű tanulóknak a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt (integráltan) és a tőlük elkülönítetten (gyógypedagógiai intézményekben) történő nevelésére, oktatására.

3.5 A NAT MŰVELTSÉGTERÜLETEINEK MEGJELENÉSE AZ 5-8. ÉVFOLYAM TANTÁRGYI RENDSZERÉBEN

A NAT műveltségi területei	Tantárgyak
<i>Magyar nyelv és irodalom</i>	Magyar nyelv és irodalom
<i>Élő idegen nyelv</i>	Idegen nyelv
<i>Matematika</i>	Matematika
<i>Ember és társadalom</i>	Történelem és állampolgári ismeretek Hon és népismeret Hit- és erkölcsstan
<i>Ember a természetben</i>	Természetismeret Fizika Biológia és egészségtan Kémia
<i>Földünk – környezetünk</i>	Földrajz
<i>Művészetek</i>	Magyar nyelv és irodalom Ének-zene Rajz és vizuális kultúra Testnevelés és sport
<i>Informatika</i>	Informatika
<i>Életvitel és gyakorlati ismeretek</i>	Technika és életvitel
<i>Testnevelés és sport</i>	Testnevelés és sport (tánc)

3.6 A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK SZABÁLYAI

Erkölcstan vagy Hit- és erkölcstan

Beiratkozáskor, átiratkozáskor szülő a hit- és erkölcstan oktatással összefüggő adatkezeléshez történő önkéntes írásbeli hozzájárulással egyidejűleg írásban nyilatkozhat az iskolának arról, hogy

- a) valamely, a hit- és erkölcstan oktatás megszervezését vállaló egyházi jogi személy által szervezett hit- és erkölcstan oktatást, vagy
- b) az erkölcstan oktatást

igényli a gyermeke számára.

Beiratkozáskor, átiratkozáskor a szülő a hit- és erkölcstan oktatással összefüggő adatkezeléshez történő önkéntes írásbeli hozzájárulással egyidejűleg írásban igényelheti olyan egyházi jogi személy hit- és erkölcstan oktatását is, amely egyházi jogi személy nem tartott tájékoztatót az iskolában. Az ilyen igényről az igazgató írásban értesíti a szülő által megjelölt egyházi jogi személy képviselőjét.

Abban az esetben, ha a szülő nem tesz nyilatkozatot, az iskola a tanuló számára erkölcstan oktatást szervez. Ha a megkeresett egyházi jogi személy a hit- és erkölcstan oktatást nem vállalja, a szülő ismételten nyilatkozik arról, hogy

- a) valamely, a hit- és erkölcstan oktatás megszervezését vállaló egyházi jogi személy által szervezett hit- és erkölcstan oktatást, vagy
- b) az erkölcstan oktatást

igényli a gyermeke számára.

Amennyiben a szülő a hit- és erkölcstan oktatást választja, az erről szóló nyilatkozatával egyidejűleg ahhoz is hozzájárul, hogy az iskola a gyermeke nevét és az osztálya megnevezését az érintett egyházi jogi személynek átadja.

4 AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA ELLENŐRZÉSI, MÉRÉSI, ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE

4.1 ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS

A köznevelési törvény és a NAT előírásai szerint az iskola pedagógiai programjának helyi tantervének tartalmaznia kell a tanulók magasabb évfolyamokba lépésének feltételeit, magatartásuk, teljesítményeik számonkérését, értékelését, minősítését megalapozó követelmények tartalmát és formáit, a beszámoltatás rendszerét. Az ellenőrzés-értékelés szorosan összekapcsolódnak egymással. Az ellenőrzés célja lényeges, megbízható, érvényes információk szerzése a nevelés-oktatás folyamatának fő tényezőiről. Az értékelés pedig ezeknek az információknak az elemzése, rendezése, viszonyítása a célokhoz, a követelményekhez.

Egy jól átgondolt, gyermekekre figyelő ellenőrzési, értékelési rendszer egységesítése, annak céltudatos végrehajtása a visszajelző funkciók (megerősítés, illetve elmarasztalás) megerősítésével a jó hangulatú, eredményes oktatás, nevelés egyik feltétele. A szaktárgy ismereteit és speciális kompetenciáit mérő eszközöket készíti.

4.2 AZ ISKOLA ÉRTÉKELÉSI ÉS ELLENŐRZÉSI RENDSZERE

4.2.1 AZ ÉRTÉKELÉS CÉLJA:

- Az önértékelés képességének kialakítása,
- Motiváció az elképzelt vagy elvárt jövőkép elérése érdekében,
- A teljesítményszint és tudásszint jelzése,
- Jelezze a pedagógus számára a tanuló fejlődését, fejleszhetőségét,
- Tájékoztassa a szülőt, hogy milyen gyermeke viszonya az iskola követelményeivel.

4.2.2 AZ ÉRTÉKELÉS LEGYEN:

- Sokszínű, serkentő, ösztönző hatású,
- Folyamatos, rendszeres, minden tevékenységre kiterjedő,
- Tárgyilagos, objektív, a tanuló személyiségét fejlesztő, segítő szándékú,
- Következetes, szakszerű és felelősségteljes,
- Céljai és követelményei mindenki számára legyenek előre ismertek.

4.2.3 AZ ÉRTÉKELÉS KITERJED AZ ISKOLAI ÉLET MINDEN TERÜLETÉRE:

- Az ismeretek, készségek, a tárgyi követelmények elsajátításának szintjére,
- A tanórán kívüli magatartásra,
- A szorgalomra, ezen belül a felkészülésre, feladatvállalásra, feladatvégzésre, a szükséges felszerelés meglétére,
- Szabálytiszteletre, felelősségvállalásra, viselkedésre,
- A korábbi teljesítményhez képest megmutatkozó fejlődésre.

4.3 AZ ELLENŐRZÉS-ÉRTÉKELÉS LEGFONTOSABB MÓDSZEREI, ELJÁRÁSA

Ellenőrzési, értékelési feladatok:	Módszerek, eljárások, eszközök:
A szülők, - az iskolafenntartó, az önkormányzat igényeinek, elvárásainak megfelelően véleményezik az intézmény nevelő-oktató munkáját.	megbeszélések tapasztalatszerzési alkalmak szervezése, azok értékelése, kérdőív
A tanulók otthoni élet és munkakörülményeinek megismerése.	megfigyelések /pl. családlátogatás/ kérdőív beszélgetések
Új taneszközök, tankönyvek használhatóságának értékelése, minősítése.	kérdőíves felmérés tesztek megfigyelések /ismeretszerzési és hasznosítási szempontok alapján/
A kiemelt követelmények megvalósulása a tanulók tudásában.	A tantervi szerkezethez igazodó, igazított megfigyelések. Dokumentumok elemzése. (Más iskolából átkerülő gyermek esetében – esetfelmérés). A tanterv által meghatározott tudásszintbeli és kimeneti követelményeknek megfelelő értékelések.

4.3.1 AZ ELLENŐRZÉS

Az új tantervek folyamatos bevezetéséhez, az előrehaladáshoz nélkülözhetetlen a tanulók előzetes tudásának (diagnosztikus célú) vizsgálata és a feltárt hiányosságok pótlása.

A tananyag egységeinek befejezésekor érdemesnek tartjuk ellenőrzést és értékelést beiktatni

- formatív
- szummatív /minősítő/ értékelés céljából.

A szummatív értékelés nagyobb anyag megtanítása után, esetleg több téma tartalmát is összekapcsolva szükséges. Ez előzze meg és támassza alá a félévi osztályzat megállapítását.

A tanév végén, illetve a tárgy anyagának befejezésekor minősítő ellenőrzést célszerű végezni.

4.3.2 A TANULÓK TUDÁSÁNAK ELLENŐRZÉSI FORMÁI:

1. A tanulók munkájának ellenőrzése folyamatos megfigyelés útján, az egész tanítási-tanulási folyamatban állandóan történik.

Módszerei:

- egyes tanulók részvétele a tanítási-tanulási folyamat egyes szakaszaiban
- figyelmük, érdeklődésük, aktivitásuk mértékének megfigyelése
- a tanítási anyag megértésének foka /nem megfelelő, megfelelő, erős, kiváló/
- egyéni különbségek a tanulók között
- kollektív munkában való részvétel
- a házi feladatok elkészítésének módjai
- a tanulók rövid feleletei, hozzászólásai

/Ezeket a félévi, év végi írásbeli értékelések, illetve osztályzatok megállapításánál figyelembe vesszük és a szorgalom értékelésénél jelezzük./

2. A tanulók ismereteinek szóbeli ellenőrzése /feleltetés/

Meg kell figyelni, hogy a tanuló:

- "mit és mennyit" tud
- ismeretei mennyire tudatosak

- az ismeretek alkalmazása mennyire vált készséggé, azaz a tanult ismeretek önálló felhasználása milyen szinten van
- képes-e a saját szavaival elmondani a tanult ismereteket

A szóbeli ellenőrzés követelményei:

- minél több tanulót aktivizáljon
- tervszerű legyen a feleltetés
- önálló feleletet adjanak a tanulók
- a gyengébb tanulók többször feleljenek
- a feleletekről mindig adjunk azonnali visszajelzést.

3. Az ismeretek ellenőrzése írásbeli és gyakorlati munkák útján.

Formái:

1. 1. Felmérések: célja a tanulók tudásszintjének megállapítása bizonyos tárgyakból tanév elején /pl. írásból, helyesírásból, matekból, idegen nyelvből/. Nem osztályozzuk. Megállapíthatjuk belőle, hogy minden egyes tanuló milyen (százalékban kifejezhető) szinten teljesítette az alapul vett követelményeket.
2. Röpdolgozatok: csak néhány kérdést tartalmazhatnak, a lényeglátást, az alapfogalmak ismeretét kutatják.

A röpdolgozat kérdései

- egy témakörre, vagy
 - az előző tanóra, illetve az előző témakör anyagára kérdezzenek vissza. Célja az alapos tudáshoz való hozzásegítés.
3. Az iskolai dolgozatok kidolgozása:
 - csak a tantárgyi - tantervi tartalmak egyeztetése után történhet meg.
 - A feladatoknak alkalmazkodniuk kell a tantervi követelményekhez és a tanulók fejlettségéhez.

A javítás általános formai szempontjai:

- Ne maradjon hiba a dolgozatban!
 - A tanulók javítását is javítani kell!
 - A hibák elemzése, típushibák összegyűjtése.
 - A dolgozatokban követeljük meg a "szépírást" és a helyesírást. A helyesírási hibákat javítsuk és javíttassuk minden dolgozatban lehetőség szerint.
 - A dolgozatjavítási órákon a tanulókkal alaposan beszéljük meg a típus-hibákat, legfontosabb problémákat, végezzünk fejlesztő gyakorlást.
4. Feladatlapos ellenőrzési formák.
 5. Gyakorlati munkák útján történő ellenőrzések.
 6. A csoportos feladatok adásánál és értékelésénél figyelembe kell venni a csoporttag egyéni teljesítményét. Törekednünk kell:
 - a tanulók önellenőrzési képességének a pedagógiai folyamat egészében történő kialakítására
 - a folyamatos ellenőrzésre és az önellenőrzés jól megszervezett alkalmainak biztosítására.
 7. Házi feladatok, dolgozatok megmutatják a tanulók ismereteinek és készségeinek fokát. A házi feladatok kiadásánál fontos, hogy egyre alkotóbb munkát kívánjunk a tanulóktól és kutatómunkára ösztönözzük őket / pl. könyvtár/. Emellett olyan házi feladatok adására is szükség van, melyek az alapkészségek elmélyítését szolgálják /pl. másoltatás/. A napközi egyik fő feladata az önálló tanulás irányítása mellett a házi feladatok minőségi, illetve mennyiségi ellenőrzése.

Az otthoni és napközi felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli házi feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Csak annyi írásbeli házi feladat adható fel, amennyit a következő tanórán a pedagógus ellenőrizni tud. Az írásbeli házi feladat a tanult ismeret jobb elsajátítását, a készségek kialakítását szolgálja, így mindig ellenőrizni kell. Hétfélgére, szünidőre csak annyi írásbeli és szóbeli házi feladat adható, amennyi a szokásos tanulnivaló egyik tanóráról a másikra.

A szóbeli és írásbeli házi feladat elvégzésének együttes napi mennyisége ne haladja meg egy átlagos képességű tanuló esetén 1-2. osztályban a 60 percet, 3-4. osztályban a 90, 5-6. osztályban 90, 7-8. 120 percet.

A kötelező olvasmányokat a pedagógus az év elején, lehetőleg az 1. tanórán, legkésőbb szeptember 20-ig köteles bejelenteni és leírni, a sorrend és a várható időpont körülbelüli megjelölésével.

Az újszerű tanulás-szervezési tevékenységek (témahét, projekt, tantárgytömbösítés, modul, stb.) során kapott otthoni írásbeli és szóbeli feladatokra is a fenti, hagyományos házi feladatokra vonatkozó elvek és korlátok vonatkoznak.

Az újszerű tanulás-szervezési módszerekhez kapcsolódó feladatoknál tekintettel kell lenni a tanulók egyéni lehetőségeire is (PC és/vagy internet elérés, stb).

A csoportos feladatok adásánál és értékelésénél figyelembe kell venni a csoporttag egyéni teljesítményét.

4.4 ÉRTÉKELÉS:

A tanulók tudásának, magatartásának, szorgalmának ellenőrzése szorosan összefügg az értékeléssel /osztályozással/, attól nem választható külön a gyakorlatban.

Az értékelés a tanuló kommunikatív és magatartásbeli megnyilvánulásainak viszonyítása az elérendő, a pedagógiai tervekben rögzített célokhoz, követelményekhez.

Értékelnünk kell:

A tanulás eredményeként elsajátított ismereteket, jártasságokat, képességeket, az oktatási folyamatban (és azon kívül megnyilvánuló) személyiségjegyeket.

Az osztályozásnak, értékelésnek fejlesztőnek nevelő hatásúnak kell lennie. Ez csak akkor válik objektívvá, ha a nevelő hozzáteszi a maga szóbeli értékelését is.

4.4.1 AZ ISKOLAI ÉRTÉKELÉS ALAPJÁT SZOLGÁLÓ MÉRÉSEK

1. osztály - belépéskor /Az iskolaérettség követelményei, azaz az óvodai kimenet kritériumai tisztázandók./:

- DIFER

Szintfelmérés: - MSSST papír-ceruza teszt, kiegészítve egy Cattell-féle intelligencia teszttel

- Goudenou /emberrajz teszt/

- a pedagógus év eleji megfigyelései /beszéd, magatartás, mozgás/.

Dyslexia prevenció osztályoknál ugyanez kiegészítve egy-két szubteszttel a részképességszavar témakörből.

/Ezeket a gyerekeket standardizált tesztekkel már eleve vizsgálják./

2. osztály - év vége

Érdemesnek tartanánk az 1. osztály elején /bemenet/ történt szintfelmérések és a 2. osztályos év végi felmérők alapján megnézni, hogy honnan hová jutottak el ezek a gyermekek.

A TÁMOP-3.1.4.-08/1-2008-0009 pályázat keretében a szövegértés-szövegalkotás (A-modul) és a matematikai logika (A modul) kulcskompetencia-területen teljes tanórai lefedettséggel kompetencia alapú oktatási programcsomagot használó osztályokban csak a negyedik évfolyam végén történik meg ez a mérés.

4.-6.-8. évfolyam – május – Országos kompetenciamérés

A 4. évfolyamon a kompetenciamérés megtörténik, de a feladatlapok javítása, kiértékelése – a központilag megadott javítókulcs alapján – iskolánkban történik. Javasolt a 6., és a 8. évfolyamos kompetenciamérés eredményeinek ismeretében az évfolyamok fejlődésének nyomon követése, összehasonlítása. Ezek ismeretében fejlesztési terv elkészítése az eredmények javítása érdekében.

4.4.2 A TANULÁS FOLYAMATA ÉS ÉRTÉKELÉSE

A tanulási folyamatoknak 3 szakasza van:

- helyzetfeltáró /diagnosztikus/ értékelés
- formáló-segítő /formatív/ értékelés
- összegző, minősítő /szummatív/ értékelés

Kezdet	Folyamata	Vége
<p>Fajta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - diagnosztikus, feltárja az előzetes ismeretek szintjét, - feladatot határoz meg, helyzetet mér <p>Mikor?:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bemenetnél valamely osztályfokon - továbblépéskor - tanárváltásnál <p>Célja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - visszajelzés a tanár, a diák, a szülők számára - tájékoztatás 	<ul style="list-style-type: none"> - formatív - fejlesztő - a tanuló önfejlesztő módot sajátít el <p><i>- meghatározott időben</i></p> <p><i>- rendszeresen elosztott gyakorisággal</i></p> <p><i>- a folyamat teljes idejében</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - követi a folyamatot - érvényesíti a tanulás és értékelés kölcsönhatását 	<ul style="list-style-type: none"> - szummatív értékelés - minősítő - tanulási időt záró - a tanulmányi követelményeket figyelembe vevő <p><i>- félév</i></p> <p><i>- év vége</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - összegző - minősítő - értékelő

Értékelés:		
- rövid dolgozat	- röpdolgozat	- témazáró
- teljesítmény mérése pontokban vagy százalékokban tudásszintenként	- szóbeli feleletek	- szóbeli
	- osztályfelelések	- írásbeli
	- kísérletezések	

4.4.3 A TANULÓK MUNKÁJÁNAK, TELJESÍTMÉNYÉNEK ÉRTÉKELÉSE

1. A tanulói teljesítmények értékelésének feladatai:

- viszonyítása a standard értékekhez
- korrekció
- a tanulók egyéni eredményeinek viszonyítása korábbi eredményükhöz
- a tényleges teljesítmény minősítése érdemjegyekkel.

2. A tanulói teljesítmények értékelésének helye a tanítás-tanulás folyamatában korcsoportoknak megfelelően.

- rendszeres szóbeli visszajelzés az órán
- rendszeres szóbeli feleltetés
- írásbeli ellenőrzés
- témazáró feladatlapok megoldása.

3. Súlypontjai:

- A továbbhaladáshoz szükséges legfontosabb jelenségek, fogalmak, összefüggések, törvények ismerete, értelmezése.
- Az ismeretek alkalmazásában elért jártasság, gyakoroltság ellenőrzése.
- Az oktatás eredményeként kialakult képességek ellenőrzése.
- A tanulók egymás teljesítményét is értékelhetik szavakkal, esetleg érdemjegyekre tett javaslatokkal, ami a nevelési folyamat fontos és demokratikus szempontja lehet.
A 2. osztály második félévétől, ami a nevelési folyamat fontos és demokratikus szempontja lehet.
- Az implementáció során alkalmazható egyéb értékelési módszerek pl.:

Interjúkészítéssel, kiállítás összeállításával, napló írásával, előadás bemutatásával történik az ellenőrzés, értékelés.

Lényeges szerepe van a folyamatos fejlesztő értékelésnek. Itt is fontos a történésekre, a gondolatokra, az érzésekre való reflektálás, mind a diák, mind a pedagógus szempontjából.

A megszokott osztályozás mellett, bevezethető egy „önértékelési füzet”, amelyben minden nap végén rögzíti a diák, hogy szerinte miben haladt előre. A tanuló teljesítményének közbülső és záró, összegző értékelése a helyi tantervben szabályozottak szerint történik.

Egy-egy téma lezárása után az értékelés formái lehetnek szóbeli kifejezés fejlesztését szolgáló feleletek, tesztek, csoportok munkájának értékelése, önértékelés, kiselőadások tartalmának tanulói értékelése, ábraelemzés, plakátkészítés stb.

4.4.4 KÖVETELMÉNYSZINTEK, OSZTÁLYZATOK

A sokoldalúan fejlett személyiség formálásának elősegítése érdekében fontos a tantárgyi és a magatartás, szorgalom osztályzatok szétválasztása.

A követelmények azt a teljesítményszintet jelzik, amelyet valamely anyagrész - vagy egy-egy tantárgy - tanulása után várunk el a tanulóktól. Ezek jelentik a tanulás értékelésében a viszonyítási alapot. A tananyag és a követelményszintnek is egységesnek kell lennie, mert ez adja a tanulás eredményeit megítélő értékek egységes alapját.

Az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

- a) a tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1),
- b) a tanuló magatartásának értékelésénél és minősítésénél példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2),
- c) a tanuló szorgalmának értékelésénél és minősítésénél példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2).

4.4.5 A TANULÓK MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉSÉNEK FELTÉTELEI:

Magasabb évfolyamba léphet az a tanuló, aki legalább „megfelelően teljesített” értékelést, vagy elégséges osztályzatot kapott:

- a tanév végén valamennyi tantárgyból;
- javítóvizsgán;
- osztályozó, pótló vizsgán.

4.4.5.1 ÉRTÉKELÉS A 2. ÉVFOLYAM VÉGÉN ÉS A 3-8. ÉVFOLYAMOKON

	Az értékelés módja, formája	Az értékelés rögzítése	Ki értékeli?
Év közben	- érdemjegy (5,4,3,2,1) - legalább 3 jegy tantárgyanként - dicséret, elmarasztalás - magatartás és szorgalom havonkénti értékelése	osztálynapló, ellenőrző könyv ellenőrző könyv osztálynapló, ellenőrző könyv	szaktanárok osztályfőnök a napközis szaktanárok, nevelő véleménye alapján (+magatartás füzet!)
Félévkor	- érdemjegy (5,4,3,2,1) - szaktárgyi dicséret - a magatartás és a szorgalom betűvel: példás, jó, változó, rossz illetve hanyag	osztálynapló ellenőrző könyv	a szaktanárok, a diákok és az osztályban tanítók véleményét figyelembe véve az osztályfőnök javaslatára az osztályozó értekezlet
Év végén	-osztályzat: kitűnő (jeles+szaktárgyi dicséret), jeles, jó, közepes, elégséges, elégtelen -a magatartás és a szorgalom betűvel: példás, jó, változó, rossz illetve hanyag -nevelőtestületi dicséret	bizonyítvány, osztálynapló, törzslap bizonyítvány bizonyítvány	szaktanárok mint félévkor osztályozó értekezlet

4.4.5.2 TANTÁRGYI OSZTÁLYZATOK, ÍRÁSBELI ÉRTÉKELÉSEK

Jeles (5): Az a tanuló, aki a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érti, tudja az anyagot, mindent alkalmazni is képes. Lényegre mutatóan definiál, saját szavaival is vissza tudja adni a szabályt. Tud szabadon, önállóan beszélni, bátran mer visszakérdezni.

Jó (4): Az a tanuló, aki a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. Hasonló a jeleshez, de apró bizonytalanságai vannak. Kisebb előadási hibákat vét, definíciói bemagoltak.

Közepes (3): Az a tanuló, aki a tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával tesz eleget, nevelői segítségre (javításra, kiegészítésre) szorul több esetben is. Ismeretei felszínesek. Kevésbé tud önállóan dolgozni, beszélni. Segítséggel képes megoldani szóbeli feladatát. Rövid mondatokat mond. (Párbeszéd alakul ki a tanár és a diák között.)

Elégséges (2): Az a tanuló, aki a tantervi követelményeknek súlyos hiányossággal tesz csak eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártasságokkal rendelkezik. Egyszavas válaszokat ad. Fogalmakat nem ért. Gyakorlatban képtelen önálló feladatvégzésre. (Akar, de nem megy.)

Elégtelen (1): Az a tanuló, aki a tantervi követelményeknek a nevelői útbaigazítással sem tud eleget tenni. A minimumot sem tudja.

Kitűnő osztályzat adható, ha a tanulónak a tanév folyamán csak kiválóan megfelelt értékelése illetve ötös érdemjegye van. Abban az esetben, ha a tanulónak maximum két jól megfelelt értékelése illetve négyes érdemjegye is van a szaktanár, illetve az osztályfőnök véleménye alapján kaphat kitűnő értékelést, osztályzatot.

A műveltségterület bontás nélküli oktatása során a magyar nyelvi és a magyar irodalom órák nem válnak külön egymástól, a követelmények és a tanórai tevékenységek együtt fogalmazódnak meg, illetve zajlanak. Ennek megfelelően történik az értékelés is: a tanév során kapott érdemjegyek magukban foglalják mind a magyar nyelvi, mind az irodalmi teljesítményeket. A félévi illetve az év végi osztályzatok bejegyzésénél az ezekből a tkp. „komplex” érdemjegyekből kialakuló osztályzatot kell a naplóba és az értesítőbe/bizonyítványba a magyar nyelv és a magyar irodalom tantárgyakhoz beírni.

A moduláris oktatás miatt az osztályzás és a magasabb évfolyamra lépés feltételei nem változnak.

Az érdemjegyek/osztályzatok osztálykönyvi bejegyzésének módozatai:

Felmérő, témazáró dolgozat: piros tintával.

Tanterv által előírt iskolai feladatlapok, kísérleti, munkáltató órán végzett munka: kék tintával.

Szóbeli feleletek: kék tintával történő beírással.

A felelés témáját az ellenőrző könyvben az osztályzat előtt ajánlatos jelölni.

Az iskolai dolgozatok, témazáró feladatlapok, stb. érdemjegyét a szaktanár az osztálykönyvbe való bejegyzéssel egyidejűleg az ellenőrző könyvbe írassa be (keltezés, téma, tanár aláírása).

Fontosnak tartjuk, hogy:

Központilag kiadott feladatlapokat a gyerekektől az év elején be kell szedni.

Helytelen viselkedés, felszerelés hiánya miatt szaktárgyi elégtelen osztályzatot nem lehet adni.

Vegyük figyelembe a tanuló adott tárgyban mutatott többletmunkáját.

Ellenőrizzük a házi feladatokat minden esetben és tartalmilag javítsuk is.

5 A MAGATARTÁS ÉS SZORGALOM MINŐSÍTÉSÉNEK ELVEI

Nagyon lényegesnek tartjuk, hogy az értékelés és az osztályozás ne csak az egyes tantárgyakban elért emlékezeteti, gondolkodásbeli vagy fizikai ügyességi teljesítményeket honorálja, hanem a tanuló erkölcsi tulajdonságait is tegye mérlegre.

A magatartás és a szorgalom osztályzata éppúgy, mint a tantárgyi osztályzatok, szöveges értékelések nevelő jellegűek. A tanulók számára megmutatják a pedagógusok elégedettségét, vagy elégedetlenségét, amelyekben a követelményekhez viszonyított magatartásuk, illetve szorgalmuk minősítése tükröződik. Ezek az osztályzatok, szöveges értékelések - éppúgy, mint a tantárgyi osztályzatok, szöveges értékelések - a pedagógus számára is jelentős tanulsággal szolgálhatnak, amennyiben feltárják a tanulók fejlődésének sajátos problémáját, a személyiség sajátos ellentmondásait. Ebben az értelemben a magatartás és szorgalom (osztályzatokból) értékeléséből, valamint a magatartás és szorgalom (osztályzatoknak) értékelésének a tantárgyi osztályzatokhoz, szöveges értékelésekhez való viszonyából jelentős pedagógiai következtetéseket lehet levonni a pedagógusok további tevékenységeire nézve is.

A magatartás és a szorgalom szöveges értékelése, osztályozása, vagy tágabb értelemben fogalmazva: a személyiség erkölcsi vonásainak értékelése nehéz feladat; valószínű, hogy a szubjektív megítélés veszélye még nagyobb, mint a tantárgyi értékelések, osztályzatok megállapításakor. Az objektív normák kialakítása sokkal nehezebbnek tűnik.

A magatartás a legtágabb kategóriája a személyiségnek, így szükségszerűen magában foglalja az összes többi vonásokat, ezek között a szorgalmat is. A magatartás az életkori sajátosságokhoz igazodva a közösséghez, annak tagjaihoz való viszonyt fejezi ki, a szorgalom osztályzata, szöveges értékelése a tanulmányi munkához való viszonyt tükrözi.

A magatartás és a szorgalom értékelése során figyelembe kell venni a különböző tanulásszervezési eljárások során tanúsított magatartást, segítőkészséget, odafigyelést, együttműködést, stb.

5.1 A MAGATARTÁS ÉRTÉKELÉSÉNEK SZEMPONTJAI

PÉLDÁS (5):

- Az a tanuló, aki a közösség alakítását, fejlődését munkájával, jó kezdeményezéseivel, véleményével, példás viselkedésével elősegíti, társait ösztönzi,
- Az iskolai feladatokból önként részt vállal, azokat teljesíti,
- A házirendet betartja, s ezzel társainak jó példát mutat,
- Felnőttekkel, társaival szemben udvarias, segítőkész, tisztelettudó, megértő, együttműködő és jóindulatú,
- Fegyelmező intézkedés nem volt vele szemben,
- Munkavégzése megbízható, pontos, lelkiismeretes,
- Megnyilvánulásaiban őszinte.

JÓ (4):

- Az a tanuló, akinek neveltségi szintjében, emberi kapcsolataiban apróbb hiányosságok tapasztalhatók, de törekszik a kijavításukra,
- Részt vesz a közösségi életben, a rábízott feladatokat elvégzi,
- A közösség érdekei ellen nem vét.
- A házirendet igyekszik betartani,
- Fegyelmzési problémák ritkán fordulnak elő, ezek kismértékűek,
- Fegyelmi fokozata: legfeljebb szóbeli osztályfőnöki figyelmeztetés.

VÁLTOZÓ (3):

- Az a tanuló, aki a közösségi munkában csak vonakodva vesz részt, alakítására nincs befolyása,
- Viselkedésével szemben kifogás merül fel,
- Többször vét a házirend és a közösségi magatartás szabályai ellen,
- Társaival szemben időnként durva, goromba, nem segítőkész,
- Önértékelése irreális, felelősségérzete, rendszeretete ingadozó,
- Fegyelmezési fokozata: írásbeli osztályfőnöki megrovás,
- Legsúlyosabb fegyelmező intézkedés vele szemben: igazgatói figyelmeztetés,

ROSSZ (2):

- Az a tanuló, aki fegyelmezetlen magatartásával a közösség fejlődését hátráltatja, rossz példát mutat társainak, hibáit nem látja be, szándékosan árt a közösségnek,
- A nevelési ráhatásokat tudatosan elutasítja,
- A felnőttekkel szemben gyakran neveletlenül viselkedik, tiszteletlen, társaival durván beszél, verekedik,
- Legmagasabb fegyelmező intézkedés vele szemben: igazgatói intés.

szaktanári figyelmeztetés (szóbeli, írásbeli) szaktanári intés	A tantárgyi követelmények nem teljesítéséért, a felszerelés, a házi feladat többszöri hiánya, az órákon előforduló fegyelmezetlenség miatt.
osztályfőnöki figyelmeztetés (szóbeli, írásbeli) osztályfőnöki intés (írásbeli)	A tanuló tanulmányi és magatartásbeli kötelezettségzegése, a házirend enyhébb megsértése, igazolatlan mulasztás miatt.
igazgató figyelmeztetés (szóbeli, írásbeli)	Az iskolai házirend gyakori megszegése, igazolatlan mulasztás, szándékos, kisebb értékű károkozás, fegyelmezetlenség miatt.
igazgatói intés (írásbeli)	Az iskolai házirend súlyos megsértése, szándékos károkozás, igazolatlan mulasztás, súlyos fegyelmezetlenség miatt.

A magatartás értékelésénél feltétlenül figyelembe kell venni a tanórai magatartást a magatartás füzet alapján.

A fent jelzett megnyilvánulásokat természetesen az életkor sajátosságoknak megfelelően kell kezelni.

Rendszeresen visszatérő probléma az is, hogy a magatartás értékelésében, osztályzatban milyen mértékig vegyük figyelembe azt a viselkedést, amit a tanuló az iskolán kívül tanúsít.

A magatartás jegyben, értékelésében mindazt honorálni kell (pozitív és negatív irányban is), amiről a nevelőtestületnek biztos tudomása van, amit rendszeresen figyelemmel lehet kísérni.

Ezen kívül figyelembe vehetők a teljesen megbízható esetleges jelzések is. Az viszont magától értetődőnek tűnik, hogy minden iskolai keretben történt megnyilvánulás (törtéjék az az iskolán belül vagy kívül) feltétlenül legyen alapja a magatartás minősítésének.

Minden érintett tanuló egyéni elbírálásban részesül az osztályozó értekezleten az alábbi szempontok szerint:

Az adott tanuló osztályfőnöke az osztályozó értekezleten jelzi, hogy az illetőnek az adott fokozata van.

Röviden ismerteti az indokot, ami miatt a diák ebben a büntetési fokozatban részesült.

Az osztályfőnök kitér arra, hogy az azóta eltelt időszakban tapasztalt-e pozitív változást.

Az osztályfőnök a konkrét év végi osztályzatra tesz javaslatot.

A tantestület szavaz az osztályfőnök javaslatáról. Amennyiben szükséges más osztályzatról döntenek konszenzus alapján.

Ha a tanuló lopás vétségét követte el, és ezért kapott igazgatói figyelmeztetést/intőt, akkor az év végi osztályzat marad a rossz. (A vétség súlya miatt.)

5.2 A SZORGALOM ÉRTÉKELÉSÉNEK SZEMPONTJAI**PÉLDÁS (5):**

- Annak a tanulónak a szorgalma, aki a tanulmányi munkában kitartó, a tőle telhető legjobb eredményre törekszik,
- Munkája pontos, megbízható, precíz, törekszik a hibátlan munkavégzésre,
- Többletfeladatokat vállal, feladatait maximális önállósággal és megbízhatóan végzi el,
- Kötelességtudata magas fokú, munkatempója állandó, lankadatlan, mindig készül, figyel, érdeklődő,

- Érdeklődése sokirányú, egyes tantárgyakban a tananyagon felül is produkál, ismeretanyaga a tananyagon kívülre is kiterjed.

JÓ (4):

- A tanuló szorgalma, ha figyel az órákon, a házi feladatot elvégzi, az órákra képességeihez mérten készül, az órán megfelelően dolgozik, de többre nem törekszik,
- Ösztönző hatásokra rendszeresen dolgozik, és ellenőrzi munkáját, önmagát,
- Általában felkészül, de különösebb érdeklődést nem mutat, az órai aktivitása, a munkához való viszonya a tőle elvárható szintű,
- Érdeklődése megmarad az iskolai tananyag keretein belül.

VÁLTOZÓ (3):

- Annak a tanulónak a szorgalma, akinek munkája ingadozó, hanyag és jó munkák váltogatják egymást,
- Önállóan, csak utasításra kezd a munkához, nem ellenőrzi önmagát,
- Munkája változékony, gyakran dolgozik képességszintje alatt,
- felszerelése többször hiányos
- Szétszórtság jellemzi, ritkán figyel valamire.

HANYAG (2):

- A tanuló szorgalma, ha fegyelmezetlenül dolgozik, megbízhatatlan, a munkáját nem végzi el.
- Képességeihez, a körülményeihez képest csak vonakodva és keveset tesz tanulmányi előrehaladása érdekében, munkavégzése megbízhatatlan, pontatlan.
- Gyakran mulasztja el kötelességeit, munkafegyelme rossz.
- felszerelése rendszeresen hiányos
- Érdektelenség, teljes közömbösség jellemzi.

Bukás esetén a tanuló szorgalmára csak hanyag osztályzatot kaphat. Amennyiben a gyermek igyekezete megfelelő, de értelmi képességei miatt történik a bukás, jobb osztályzat, értékelés is adható.

A szorgalmat minősítő osztályzatok, szöveges értékelések megállapításakor a legfőbb megkülönböztető vonás az, hogy a tanulóknak a tanulmányi munkához való viszonyában - természetesen figyelembe véve az életkort - milyen szerepet játszik az igényesség, a rendszeresség, a kötelességtudat, és az érdeklődés.

Ezeket a megnyilvánulásokat természetesen az életkori sajátosságoknak megfelelő szinten kell értelmezni. Nagyon fontos az, hogy a szorgalom értékelését, osztályzatát a tanuló képességeihez, környezeti hatásaihoz, született adottságaihoz viszonyítva értékeljük. Éppen ezért a tanulók teljesítményével nem lehet és nem szabad a szorgalmat is minősíteni. Tehát függetleníteni kell a szorgalom értékelését, osztályzatát a tényleges tantárgyi teljesítménytől.

5.3 A TANULÓK JUTALMAZÁSÁNAK ELVEI ÉS FORMÁI

A jutalmazások és büntetések alkalmazásainál - indokolt esetben - nem kell a fokozatok betartásához alkalmazkodni, azonnal magasabb fokozatú jutalmazás és büntetés is adható. A jutalmazásokat, illetve büntetéseket a magatartási és szorgalom osztályzatok megállapításánál figyelembe kell venni és attól csak a nevelőtestület határozata alapján lehet eltérni.

A bejegyzés az ellenőrzőbe az osztályfőnök feladata.

Valamennyi fegyelmező intézkedést a szülővel tudatni és láttamoztatni kell.

Elismerések:

Háziversenyek: (tanulmányi, sport, művészeti) I-III. helyezett szaktanári, illetve alsó tagozaton osztályfőnöki dicséret (írásban).

Kerületi versenyek: (tanulmányi, művészeti, sport) I-III. helyezett igazgatói dicséret.

Budapesti, országos versenyek: I. helyezett nevelőtestületi írásbeli dicséret, II-X. helyezett igazgatói dicséret.

Dicséret illet minden műsort, iskolai rendezvényt, egyéb az iskola hírnevét növelő cselekedetet, stb. (A megfelelő fokozatot kell adni a dicsérek közül.)

Általános tantestületi dicséretben részesül az a tanuló, akinek az osztályozott tantárgyak közül minden jegye ötös, és legalább a fele ezeknek kitűnő érdemjegyet kapott.

		ideje	adományozza
szaktanári dicséret	kiemelkedő tantárgyi teljesítményért	a tanév folyamán, amikor a tanuló érdemes lesz rá	a szaktanár
osztályfőnöki dicséret	kiemelkedő közösségi munkáért	a tanév folyamán, amikor a tanuló érdemes lesz rá	az osztályfőnök (a szaktanárok, a napközis nevelők és a DÖK javaslatára)

igazgatói dicséret	kimagasló tanulmányi, kulturális és sporteredményért	a tanév folyamán, amikor a tanuló érdemes lesz rá	az osztályfőnök vagy a szaktanár javaslatára az igazgató
jutalomkönyv és oklevél	kimagasló tanulmányi, kulturális és sporteredményért	a tanév végén	a szaktanárok, az osztályfőnök, a napközis nevelő
oklevél	kitűnő tanulmányi eredményért	a tanév végén	az osztályfőnök
nevelőtestületi dicséret	példamutató magtartásért és/vagy kiváló tanulmányi eredményért	a tanév végén	az osztályfőnök javaslatára a tantestület
Eötvös díj (oklevél)	kiemelkedő közösségi munkáért és szaktárgyi, kulturális vagy sportteljesítményért	4-8. tanév végén, osztályonként 1 fő	az osztálytársak szavazata alapján az igazgató
Eötvös plakett	8 éven keresztül nyújtott kimagasló közösségi munkáért, tanulmányi munkáért	8. tanév végén, osztályonként 1 fő azok közül, akik rendelkeznek Eötvös díjjal	az osztálytársak szavazata alapján az igazgató

Késések és az ezzel kapcsolatos eljárások:

Az óráról való késést a szaktanár jelöli. Az osztályfőnök 45 pernyi késés után igazolatlan órát ír be.

Ha a tanuló a tanítási óráról távol marad, mulasztását igazolnia kell. A mulasztást igazoltnak kell tekinteni, ha,

a) a tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülő írásbeli kérelmére – a házirendben meghatározottak szerint engedélyt kapott a távolmaradásra,

b) a gyermek, a tanuló beteg volt, és azt a házirendben meghatározottak szerint igazolja,

c) a tanuló hatósági intézkedés vagy egyéb alapos indok miatt nem tudott kötelezettségének eleget tenni.

Ha a tanuló távolmaradását nem igazolják, a mulasztás igazolatlan.

Igazolatlan óra:

Az első igazolatlan óra után a szülő tájékoztatása az ellenőrzőben. A 10. igazolatlan óra után a szülő értesítése, valamint a gyermekjóléti szolgálat, a gyámhatóság tájékoztatása. A 30. igazolatlan óra után a szülő ismételt értesítése, valamint a gyermekjóléti szolgálat és a kormányhivatal tájékoztatása. Az 50. igazolatlan óra után a szülő, valamint a gyámhatóság és a kormányhivatal tájékoztatása.

Eljárás ellenőrző könyv hiánya esetén:

Az ellenőrző hiányát a szaktanár a magatartási füzetben jelöli esetenként.

3 alkalommal előforduló hiány esetén: osztályfőnöki szóbeli figyelmeztetés

5 alkalommal előforduló hiány esetén: osztályfőnöki írásbeli figyelmeztetés

10 alkalommal előforduló hiány esetén: osztályfőnöki megrovás.

Az ellenőrző elvesztése, megrongálása esetén osztályfőnöki intő az új ellenőrzőbe, melyet a tanuló köteles megvenni. Az ellenőrző hiányát a szaktanár a magatartás füzetbe jelöli. Amennyiben a tanuló a 3. jelzett hiány után az ellenőrzőjét nem mutatja be másnap, az ellenőrzőt elveszítettnek tekintjük. Az ellenőrzőbe a tanuló bejegyzést nem tehet. Kivételesen az egész osztályra vonatkozó értékelés, szülőknél szóló értesítések. A pedagógusnak ezeket alá kell írnia.

Magatartás füzet vezetése:

Minden osztályban, ahol nemcsak egy tanító, tanár dolgozik magatartás füzetet, kell vezetni. A füzetben az órát tartó tanár az egész osztályra, vagy a tanulókra egyénekenként bejegyzést tehet. A magatartás füzetet az osztályfőnök hetente köteles kézjeggyével ellátni és dátumozni. A beírásokat havonta meg kell a tanulókkal beszélnie, s a magatartás szorgalom értékelésekor figyelembe venni.

FEGYELMI BÜNTETÉS - A FEGYELMI TÁRGYALÁS HATÁROZATAI

A fegyelmi büntetés lehet

- megrovás,
- szigorú megrovás,
- meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, megvonása,
- áthelyezés másik osztályba, tanulócsoporthoz vagy iskolába,
- eltávolítás az adott iskolában a tanév folytatásától,
- kizárás az iskolából.

Tanköteles tanulóval szemben az e)–f) pontjában meghatározott fegyelmi büntetés csak rendkívüli vagy ismétlődő fegyelmi vétség esetén alkalmazható. Ekkor a szülő köteles új iskolát keresni a tanulóknak. Abban az

esetben, ha a tanuló más iskolában történő elhelyezése a szülő kezdeményezésére tizenöt napon belül nem oldódik meg, a kormányhivatal hét napon belül köteles másik iskolát kijelölni számára. A d) pontban szabályozott fegyelmi büntetés akkor alkalmazható, ha az iskola igazgatója a tanuló átvételéről a másik iskola igazgatójával megállapodott. A c) pontban meghatározott fegyelmi büntetés szociális kedvezményekre és juttatásokra nem vonatkozatható.

6 A CSOPORTBONTÁSOK ÉS EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI

6.1 TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK

Képzési rendszerünk meghatározó eleme, hogy a matematika, magyar nyelv és irodalom valamint az idegen nyelv tárgyakat képesség szerinti csoportbontásban tanítjuk. Tanulóink számára egy gyorsabban és egy lassabban haladó csoportot szervezünk. A cél a tehetséggondozás és a felzárkóztatás maximális megvalósítása. A csoportba sorolást a tanulók teljesítménye, az előző évi eredményei, valamint a tanév eleji szintmérő alapján végezzük el. A csoportok átjárhatóak, a csoportba sorolást a félévi és az év végi érdemjegy alapján felülvizsgáljuk, és a tanulókat a jobb illetve gyengébb csoportba irányíthatjuk. A csoportváltásról a szülőt tájékoztatjuk.

Az informatika, technika tantárgyak bontását praktikussági szempontok (létszám, technikai eszközök száma, helyiség, tananyag) alapján végezzük.

6.2 TANÓRÁN KÍVÜLI FOGLALKOZÁSOK

Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások. Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.

- A 8. évfolyamon a továbbtanulás, a középiskolai felvétel elősegítésére képesség fejlesztő órákat tartunk heti egy órában magyarból.
 - További tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.
 - A felzárkóztató foglalkozások sajátos formái az egyéni foglalkozások. Az egyéni foglalkozásokon a köznevelési törvény előírása alapján heti két órában elsősorban azok a tanulók vesznek részt,
 - akik második vagy további alkalommal ismétlik ugyanazt az évfolyamot.
 - magántanulók
- a) **Iskolai sportkör.** Az iskolai sportkör foglalkozásain részt vehet az iskola minden tanulója. (Kivéve, akit fegyelmi határozattal eltiltanak. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.
- b) **Szakkörök.** A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziak, technikaiak, szaktárgyiak (felzárkóztató vagy tehetséggondozó), de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt. Szakkör vezetését – az igazgató beleegyezésével – olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.
- c) **Témahét, témanapok (projekthét, projektnapok).** Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából a tanulók számára projektoktatást (témahetet, témanapokat) szerveznek. A projektoktatás több iskolai órán, tanítási napon át zajló tanítási-tanulási folyamat. Ennek során – elsősorban – a tantárgyi rendszerbe nehezen beilleszthető ismeretek feldolgozása történik egy-egy témakör köré csoportosítva a gyerekek aktív részvételével zajló közös, sokféle tevékenységre építve. A témahetet a tanulócsoporthoz – ismereteket összegző vagy művészeti – bemutatója zárja. Ennek helyszíne lehet az iskolán kívül is. Iskolánkban évente ismétlődnek azok a téma napok, amelyek az egészségvédelemmel, az elsősegélynyújtással, a természet- és környezetvédelemmel, kapcsolatos ismereteket dolgozzák fel.
- d) **Projekt** módszerrel a 4. évfolyamon a környezetvédelemmel, a környezettudatos magatartás kialakításával foglalkozunk, melynek része általában az 5 napos erdei iskola programja.

- e) Évente már hagyományként ismétlődnek azok a projektnapjaink, amelyek az egészségvédelemmel, az elsősegélynyújtással, a természet- és környezetvédelemmel, kapcsolatos ismereteket dolgozzák fel, ezzel is fejlesztve, elmélyítve a gyerekek környezettudatos magatartását, helyes öko-szemléletének kialakulását.

7 A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE

7.1 A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE TESTNEVELÉS ÓRÁN

Célja: megvizsgálni a tanulók 10 hónap alatti fejlődését. Visszajelzés a nevelő-oktató munka hatékonyságáról.

	FELSŐ TAGOZAT	ALSÓ TAGOZAT
	fizikai képességek	
T A N É V E L É J É N	Cooper teszt: 12 perces futás	2 iskolakör (kb. 1000 m) futás
	helyből távolugrás páros lábbal	helyből távolugrás páros lábbal
	medicinlabda hajítás hátra – lányok 2 kg, fiúk 3 kg	medicinlabda hajítás hátra – lányok 1 kg, fiúk 2 kg
	4 ütemű fekvőtámasz (60 másodpercig)	
	<i>súlypontemelkedés</i>	
T A N É V E L É N G É S	Cooper teszt: 12 perces futás	2 iskolakör (kb. 1000 m) futás
	helyből távolugrás páros lábbal	helyből távolugrás páros lábbal
	medicinlabda hajítás hátra – lányok 2 kg, fiúk 3 kg	medicinlabda hajítás hátra – lányok 1 kg, fiúk 2 kg
	4 ütemű fekvőtámasz (60 másodpercig)	
	<i>súlypontemelkedés</i>	

8 EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK

8.1 AZ ISKOLA EGÉSZSÉGNEVELÉSI I ELVEI

- A tanuló az élet minden területén már gyermekkorban alakítsa ki, erősítse saját szellemi, fizikai állapotáért a felelősség érzetét.
- Az iskola ismertesse meg a tanulókkal az egészségi állapot szempontjából fontos viselkedésmódok, szokások kialakulását, feltételeit.
- Olyan gyakorlati tudáshoz, képességekhez kell segíteni a tanulókat, amelyek használatával saját egészségük megőrzésén túl egy biztos és egészséges külső világ megteremtését célzó, értelmes döntéseket tudnak hozni.
- Ökológiai gondolkodás, környezettudatos szemlélet kialakítása.
- Tisztelet a természet iránt, kialakítani azt a tudatot a tanulóknál, hogy ők is részesei a természetnek, helyi környezetüknek.
- Felhívni a tanulók figyelmét a fogyasztás visszásságaira, segíteni a tudatos fogyasztói magatartás kialakítását.
- A fogyasztó egészségének biztonságos védelme.
- Képesek legyenek ne csak maguk, hanem mások egészségének, életének a védelmére is.
- Ismerjék meg önmagukat, saját fejlődésüket.

8.1.1 ISKOLAI EGÉSZSÉGMEGŐRZŐ PROGRAM

- Az egészséges és produktív felnőtt életre való felkészítésnek az életre való felkészítésnek az élet minden területét fel kell ölelnie:
- Egészséges táplálkozás.
- Egészségtudatos testápolási szokások.

- Rendszeres testmozgás.
- Lelki egészség, harmonikus életvitel.
- Függőségre vezető szokások (kávé, cigaretta, alkohol, drog, szerencsejátékok) kerülése.
- Emberi kapcsolatok ápolása (konfliktuskezelés és kommunikáció).
- Átgondolt szexuális magatartás.
- Családi életre nevelés.
- Szándékos és véletlen balesetek megelőzése.

8.1.2 AZ ISKOLAI EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS SZÍNTEREI

- Osztályfőnöki, környezetismeret, biológia, kémia illetve testnevelés óra.
- Alkalmi esemény (sportnap, akció, egészségnap, egészség hét).
- Önfelkészítő tréningek.
- Kiscsoportos megbeszélések.
- Rendszeresen ismétlődő foglalkozás vagy verseny.
- Mindennapos testedzés, testnevelés óra.
- Sportkör, szakkör, klubfoglalkozás vagy egyéb lehetőségek (előadás, bemutató, filmvetítés, verseny).
- Alsó tagozaton a TÁMOP pályázat keretén belül megvalósuló modul 3. évfolyamon, amelynek témája: Ember és egészsége.

8.1.3 FELADATOK A TANULÓK ÉLETKORA SZERINT

8.1.3.1 6-10 ÉVES KORIG:

- Az önellátással kapcsolatos aktuális feladatok osztályfőnöki, testnevelés, környezetismeret órán: pl. évszaknak és alkalomnak megfelelő öltözködés, fogápolási program. A személyi és a környezeti higiénia. Rendszeres és alapos tisztálkodás, testnevelés óra utáni mosdás, ruhaváltás, egészséges és kultúrált étkezés (az étkező szünetek rendje).
- A testi felépítés megerősítése testnevelés órán, edzésen, sportversenyen, szakkörön: pl. a kielégítő alvás és a fizikai aktivitás szerepe, az egészséges, szép test fontosságának felismerése, az erő, gyorsaság, kitartás fejlesztése. A testi készenlét elemeinek megtanítása (bemelegítés).
- Családi életre nevelés osztályfőnöki, irodalom, idegen nyelv, ének, környezetismeret órán: pl. másokról való gondoskodás, egymás kiszolgálása szerepjátékok formájában, empátikus készségek fejlesztése, szeretetre nevelés és másokra figyelő magatartásforma kialakítása (idősek, kisgyermek, betegek ápolása).

8.1.3.2 11-14 ÉVES KORIG:

- A kulturált külső megjelenés összetevőinek tisztázása osztályfőnöki órán, szakkörön stb. Pl. az egészséges testápolás fontossága és a felesleges kozmetikumok használata. Az egészséges táplálkozás szerepe a pubertás korban (biológia, technika és életvitel tantárgy keretében), a fogyókúra veszélyeinek tudatosítása (biológia és kémia órán).
- A testi átalakulásra való felkészülés (osztályfőnöki, természetismeret, biológia és kémia órán): pl. ritmus és mozgáskultúra fejlesztése (tánc, torna, akrobatikus elemek), fizikai állóképesség, erőnlét továbbfejlesztése (fizikai megterheléssel járó sporttevékenység), a szexuális érettség okozta változások tudatosítása (osztályfőnöki, biológia órán, felvilágosításon).
- Segítségnyújtási képességek fejlesztése (osztályfőnöki, biológia órán, vöröskeresztes tanfolyamon): pl. a rosszullet vagy baleset miatti elsősegélynyújtáshoz szükséges ismeretek megtanulása. Hangsúlyosan foglalkozni kell a média hatásával, a reklámok szerepével, hatásmechanizmusukkal.
- Fel kell hívni a tanulók figyelmét a fogyasztás visszásságaira, segíteni kell a tudatos fogyasztói magatartás kialakítását.
- Bizonyos szinten fel kell őket készíteni arra, hogy képesek legyenek ne csak maguk, hanem mások egészségének, életének a védelmére is.
- Ismerjék meg önmagukat, saját fejlődésüket.
- Az iskolai egészségnevelési célok megvalósítása érdekében a tanulók aktív közreműködésére építő, egységes (iskolai és iskolán kívüli fejlesztésre vonatkozó) egészségnevelési programot kell készíteni.
- Az egyén egészségének és az iskolai közösség biztonságának növelése érdekében világos, a megvalósítás módját is megjelölő célokat kell megfogalmazni.
- Minden tanulónak meg kell tanulnia élni saját fizikai, lelki és szociális lehetőségeivel.

- Az országos egészségfejlesztési célokat az iskola, szülők, egészségügyi szakemberek (gyermekorvos, iskolaorvos, védőnő, pszichológus stb.) és az önkormányzat együttműködésével kell megvalósítani.

8.2 ISKOLAI KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEI

8.2.1 A KÖRNYEZETI NEVELÉS ALAPELVEI

A környezeti nevelés célja a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése; a természetet, az épített és társadalmi környezetet, az embert tisztelő szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása.

A környezeti nevelés tartalma kiszélesedett: a fenntarthatóságra, az emberiség jövőjének biztosítására irányul.

Gondot kell arra fordítanunk, hogy diákjaink a jövőben képesek legyenek a mindennapi életvitelükben a bonyolultabb természeti, társadalmi, gazdasági és politikai konfliktusokat kezelni, megoldani. Meg kell alapoznunk tanítványaink környezeti erkölcsét, társadalmi-természeti felelősségét, formálnunk kell alakuló érték tudatát, együttműködési képességeit, a személyes és a közös felelősségtudat alapjait.

A környezeti nevelés során felértékelődik a tantárgyak közötti *integráció*, a különböző tantárgyak ismeretkészletét összekapcsoló, harmonizáló pedagógiai törekvés.

A környezeti nevelés minden pedagógus, illetve valamennyi tantárgy feladata. Ugyanakkor az egyes különálló tantárgyakba foglalt környezeti vonatkozású ismereteket, fejlesztési elemeket egészszé kell építeni.

A környezeti nevelésben szükséges, hogy a tanulók az elemző gondolkodás mellett a környezet teljességét megragadó tanulási helyzetekkel is találkozassanak.

8.2.2 A KÖRNYEZETI NEVELÉS CÉLJAI

1. Rendszerszemléletre nevelés

A tanórán szerzett ismeretek összekapcsolása az élet valós ügyeivel. Ismerjék fel önállóan is a problémákat, keressenek önálló válaszokat.

2. Az alternatív, problémamegoldó gondolkodás elsajátítása

A felmerülő problémákra több alternatív felállítás, az alternatívák értékelése, ellenőrzése és helyes kiválasztása képességének kialakítása.

3. Globális összefüggések megértése

Fontos, hogy a létező környezeti problémák mögötti gazdasági, társadalmi gondokat ne csak egyenként lássák a tanulók, hanem az okokat is megértsék. Legyenek képesek ezeket saját környezetükben, életükben azonosítani, ezeket szem előtt tartva cselekedni.

4. A létminőség választásához szükséges értékek megmutatása

Környezetünk minősége létminőségünk egyik alapvető meghatározója. Fontos cél, hogy ez tükröződjék vissza a gondolkodásban. Ismerjék fel, hogy milyen helyet foglal el az ember az ökológiai rendszerben, s milyen hatással van az emberi tevékenység a természetben évezredek alatt kialakult egyensúlyokra.

5. A létminőséghez tartozó viselkedési normák és formák kialakítása

Szükség van arra, hogy közösen fedezzük fel, hogy mit is tehetünk egyéni életünkben.

6. A természet, az élet, a biológiai sokféleség jelentőségének megértése

Az ember a természet része, ezért együtt kell működni a környezetével. Ez feltételezi a természet törvényeinek megértését, a létformák fel- és elismerését. Fel kell fedeztetni, hogy biológiai sokféleség nélkül nincs emberi létezés sem. Az ökoszisztéma különböző élőlényközösségek, társulások és azok élőhelyeinek rendszere, amelyen belül kölcsönös egymásra utaltság áll fenn az adott területen élő élőlények és a természeti környezet között.

7. A szerves kultúra fontosságának megismertetése a fenntartható fejlődésben

A környezettel való harmonikus együttélés régen és ma.

8. Fogyasztóvédelem

A fogyasztás visszásságaira, a fogyasztóvédelem törekvéseire fel kell hívni a tanulók figyelmét, segíteni kell a tudatos fogyasztási magatartás kialakítását (a médiareklámokkal szembeni kritikus magatartás kialakítása). Környezetünk és egészségünk megvédése csak a tudatos önmérséklő fogyasztói magatartás kialakításával lehetséges.

8.2.3 A KÖRNYEZETI NEVELÉS FELADATAI A TANULÓK ÉLETKORA SZERINT

8.2.3.1 6-10 ÉVES KOR

- A természettisztelő, az embertisztelő szokásrendszer kialakítása.
- A belső késztetések érzelmi, erkölcsi megalapozása.
- Az esztétikus, rendezett környezet, a mindennapi élet megszervezése.
- Viselkedési minták bemutatása.
- Az érdeklődés felkeltése a természeti jelenségek iránt.
- Az élő környezet iránti kötődés, felelősségérzet erősítése.
- A természet sokszínűségének, formagazdagságának szemléltetése.
- A kritikus, problémamegoldó gondolkodás és a tudatos fogyasztói magatartás megalapozása.

8.2.3.2 11-14 ÉVES KOR

- A szokásrendszer működtetése.
- Az egészséges, környezetbarát életvitel megerősítése.
- Pontos információhoz juttatás, azok elemzése, összegzése.
- Az önálló döntéshozatal, problémamegoldás és önálló cselekvésre nevelés.
- A környezettel és környezetvédelemmel kapcsolatos akciókon való aktív részvételre ösztönzés.
- A KÖRNYEZETI NEVELÉS az iskolai és az iskolán kívüli oktatási és nevelési folyamatának minden területén jelen van.
- A TÁMOP 3.1.4.-08/1-2008-0009 számú nyertes pályázat keretén belül projekt módszerrel a 4. évfolyamon környezetvédelemmel foglalkozunk, ennek egyik helyszíne az erdei iskola.
- Részt veszünk osztálykeretben helyi és országos környezetvédő szervezetek akcióin (Föld napja, Madarak és fák napja, Állatok napja, stb.).
- Itt lehetőségünk van a szülők bevonására.

8.3 ÖKO-ISKOLA:

Iskolánk a 2011-2014 közötti időszakra elnyerte az Ökoiskola címet. Évek óta nagy gondot fordítunk a környezeti nevelésre, természetes és épített környezetünk megóvására.

Célunk a gyermekekben a megfelelő ökológiai morál kialakítása. Az iskolában megalapozott ökológiai szemlélettel az új generáció már környezettudatosabb életet élhet. Jobban fogja tisztelni az őt körül vevő természetes és épített környezetet.

Az ökológiai fenntarthatóságra nevelés, a társadalom továbbélését szolgálja a gyakorlatban. Szeretnénk a környezettudatos magatartást és életvitelt tanulóinkon keresztül a családok felé is közvetíteni, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve ezzel az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését.

Célunk, továbbá, hogy mindennapjainkban is minél szélesebb területen váljunk környezettudatosabbá.

Egy **ökoiskola** abban más elsősorban, mint egy átlagos iskola, hogy nem csak a nevelő-oktató munkában jelennek meg a környezeti nevelés, a fenntarthatóság pedagógiájának elvei, hanem az **iskolai élet minden területén**. Diákjaink az iskola környezeti nevelése során úgy tesznek szert ismeretekre, tudásra, hogy miközben szabályokat sajátítanak el, a környezetvédelmi munka **aktív résztvevőivé** is válnak.

9 A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

9.1 HELYZETFELTÁRÁS

Iskolánkban évről évre nő a szociálisan veszélyeztetett, hátrányos helyzetű tanulók száma. A családok egyre nagyobb száma küzd komoly megélhetési gondokkal (munkanélküliség, családok felbomlása, komoly idegrendszeri betegségek, alkoholizmus, leszázalékolás stb.). A tanulóknak és szüleiknek így növekvő társadalmi egyenlőtlenségekkel kell szembenézniük. A kulturális különbségek okozta hátrányok is jelentősek.

A tanulók szociális helyzete is sokféle problémát vet fel. Az anyagi nehézségeken kívül nevelési kérdéseket, és befolyásolja az iskolai képzésben való részvételt, valamint a továbbtanulást is.

A szociális hátrányok enyhítése összetett feladat, amely nevelési tervünk más fejezeteit, többek között a felzárkóztató és tehetséggondozó, a gyermek- és ifjúságvédelmi programunkat is érinti. Előfeltétele a szociális hátrányokkal küzdő tanulók számbavétele, körülményeinek feltárása, elemzése.

Az iskola feladata, hogy a tanulók szociális nehézségeik ellenére is folytathassák tanulmányaikat, ne kerüljenek kiszolgáltatott, reménytelen helyzetbe.

Az iskola célja, hogy pedagógiai munkájának minden területén a prevenció érvényesüljön. A tanuló képessé váljon az önvédelemre, és a destruktivitás helyett az önfejlesztő, építő magatartásformát válassza.

A szociális hátrányok, a beilleszkedési, magatartási problémák, a tanulási nehézségek számos tanulónál együttes formában jelentkeznek, az esetkezelés során azonban szükséges mindhárom terület tevékenységi formáit elkülöníteni. A hatékony problémamegoldás egyik feltétele a jól szervezett csapatmunka, amely az igazgató, az igazgatóhelyettesek, tanárok, tanítók, napközis nevelők, logopédusok, fejlesztőpedagógusok, illetve gyermekvédelmi felelős tevékenységével valósulhat meg.

9.2 A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSI LEHETŐSÉGEI

- Az önkormányzat szociálpolitikai és gyermekjóléti hivatalai /pl. átmeneti segély, rendszeres nevelési segély stb./ és természetben nyújtott /pl. gyermekintézményi térítési támogatás/ segélyezési formáiról minden információ, illetve szükséges formanyomtatvány beszerezhető, akár itt, az iskolában is.
Adott esetben a fejlesztő pedagógus a család képviselőjét is felvállalhatja a fórum előtt.
- Az iskola állandó kapcsolatban áll a Vöröskereszttel, a kreatív karitatív tevékenységet folytató alapítványokkal. Az együttműködés jegyében a rászoruló tanulók valamilyen segélyben, valamint ajándékban részesülnek.
- Ha a család önhibáján kívüli okokból olyan szociális nehézségekkel terhelt körülmények között él, mely miatt a gyermekek megfelelő étkeztetésének biztosítása veszélyben van, az iskola a gyermeket javasolhatja az Önkormányzatnál étkeztelési térítési díjban való támogatásra, ingyenes étkeztetésre is.
- A TÁMOP 3.1.4. pályázaton belül a szociális, életviteli, és környezeti kompetenciák fejlesztését célzó újszerű osztályfőnöki órák a felső tagozaton nagyban hozzájárulhatnak a szociális hátrányok enyhítéséhez, olyan formában, hogy a tanulók közösségi élményeik révén a későbbiekben sikeresen építik és tartják fenn társas kapcsolataikat. A nagyobb önállóságot biztosító munkaformák, a kooperatív tevékenységet igénylő szervezési módok és az újszerű módszerek rendszeres és következetes alkalmazása idővel meghozza a gyümölcsét, és gyorsabb tanulást eredményez, mint a hagyományos, a csakis a frontális eszközöket ismerő pedagógiai gyakorlat. A szociális kompetenciák fejlesztése során a diákok megosztják egymással ötleteiket, megbeszélik gondolataikat, együttműködnek. A gyerekek így felfedezhetik a közösen végzett munka örömeit és a segítségadás különböző formáit, miközben elmélyíthetik tudásukat, közösen értelmezhetik, formálhatják véleményüket, nézeteiket. A kooperációs szervezeti formák iskolai használata nélkül a tanulóknak nincs alkalmuk arra, hogy aktivitásukat teljes intenzitással kibontakoztassák, és arra sem, hogy megtanuljanak hatékonyan együttműködni.

9.2.1 A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG

A szociális hátrányokból adódó problémák a tanulók esetén többnyire összefüggnek a tanulási kudarcokkal, amely esetben a *felzárkóztatást segítő program* szerint járunk el, más esetben a *tehetséggondozó program* szerint.

A gazdasági jellegű szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek:

- tankönyvek támogatása
- étkezési támogatás
- ingyenes tiszórai akció
- tanulmányi kirándulás támogatása
- az iskolai Alapítvány támogatása az arra érdemes és rászoruló tanulóknak

A segítő tevékenység területei:

- beszéd fogyatékos (dyslexia prevenció) osztályok alsóban
- ifjúságvédelmi felelős tevékenysége
- napköziotthonos ellátás
- tanulószoba
- iskolai étkeztetés
- iskolaorvosi ellátás
- iskola fogászati ellátás
- fejlesztőpedagógusi ellátás
- logopédiai ellátás
- pszichológusi ellátás
- korrepetálások, felzárkóztatást segítő foglalkozások
- tehetséggondozó szakkörök
- sportfoglalkozások, iskolai rendezvények, ünnepek
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok), napközis tábor, erdei iskola, nyári táborok